

SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM KÉTHETILAPJA

LI. évfolyam, 11. szám.

2003. szeptember 29.

Erotikus percek Faludyval

A Móra Ferenc Múzeum dísztermében szeptember 26-án délután a Csongrádi Irodalmi Műhely vendége volt Faludy György, aki Viharos évszázad című verseskötetét mutatta be.

6. oldal

Szegedi hallgató az európai kutatók élvonalában

Nagy László, az SZTE első éves biológus hallgatója szeptember 25-én vehette át az Európai Fiatal Tudósok versenyének második helyezését járó díjat.

7. oldal

A nehezebb úton

Janics Natasa Sydneyben jugoszláv színekben negyedik lett. Magyarországra jött, hogy megharcoljon az állampolgárságért és Athénért. Egyik sem lesz könnyű, de Natasa nagy küzdő.

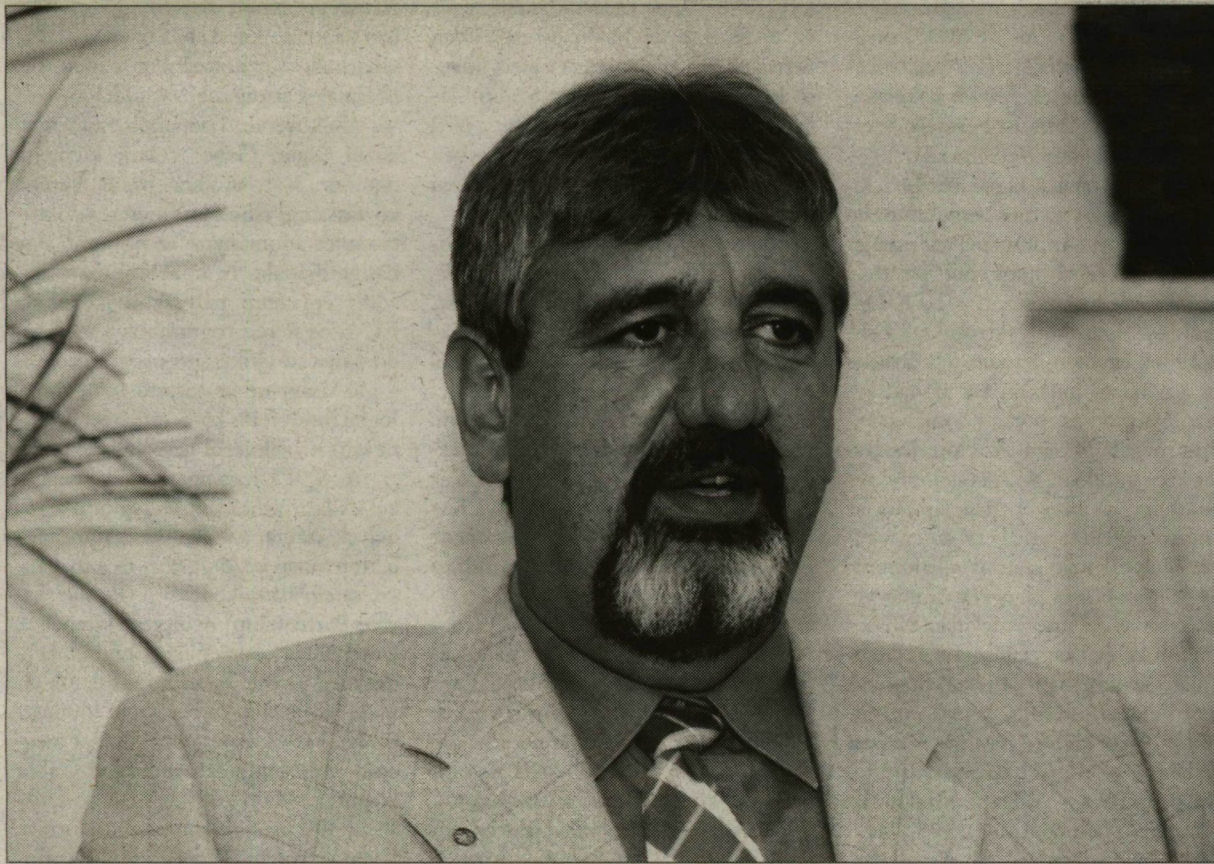
15. oldal

Az egyetem védjegyétől az intézmény nevéig

TERVEK ÉS UTAK 2006-IG

Beszélgetés Szabó Gábor rektorral

Az egyetemnek túl sok a bérleménye és ezeken túl sok a költsége. Ezért is lesz jelentős az új Ady téri központ, mivel lélegzethez juthatunk, s nem csak a kényszerek alapján választhatunk bérelt ingatlant. Optimistán látom a közeljövőt: három év múlva nem lesznek kubatúra-problémáink.

A rektori ciklusban reményeim szerint fölélül a Szegedi Biológiai Központ új üteme. Fotók: Nagy László

A Szegedi Tudományegyetem rektora szerint „egy nap mégis csak huszonnégy órából áll.” Ez az empirikus úton szerzett ismeret megválasztása óta végig kíséri Szabó Gábor napjait, ezért két alapkérdésünk - 1. Milyen lesz az egyetem három év múlva, 2. Mit mutat ma a határidő naplója? - közül maradunk az elsőnél. A második nyilvános részéről amúgy is beszámoltunk.

– Rektor úr, milyen lesz reményei szerint az egyetem 2006-ban?

– Lesznek tartalmi és infrastrukturális változások. Ezek közül az utóbbiakat lehet tételesen leltározni, a tartalmi ügyek pedig gyakran ebből következnek majd. Nos, a legfontosabb és

egyben a legimponálóbb változás az Ady téri épülettel áll majd be. A hazai felsőoktatás legnagyobb volumenű beruházása különösen a multifunkcionális kongresszusi központi rész miatt lesz döntő jelentőségű. Bízom abban, hogy három éven belül nem csak elkezdődik az első PPP-finanszírozású, tehát a működő tőkét is bevonó beruházás, hanem be is fejeződik. Ez egy nyolcszáz férőhelyes diákszálló, aminek a fölépítése ma már csupán egy évet vesz igénybe. Ebben a rektori ciklusban reményeim szerint fölélül a Szegedi Biológiai Központ új üteme, ami innovációs centrum is lesz. Együttműködő partnerünk lesz a város, az SZBK, a Bay Zoltán Intézet és

az a kockázati tőke, amelyik egyre több fantáziát lát az egyetem szellemi kapacitásában. Bízom abban, hogy három év múlva minden hallgatónak lesz olyan hallgatói chip-kártyája, amely sokféle szolgáltatás igénybevételére ad majd lehetőséget. Ugyanígy az elektronikus aláírástól a könnyebb könyvkölcsönzésig számos feladatot menedzselő oktatói chip-kártya bevezetését is várom ettől az időszaktól. Bízom abban, hogy valóban megjelennek azok az idegen nyelvű kurzusok, amikről a programomban is beszéltem. Ebben az is benne van, hogy sokkal több külföldi hallgatótól lesz hangos az egyetem.

folytatás a 3. oldalon

MÁTÓL ANYÁZOK

Bárhonnan származzék, akárhány iskolát járt is ki az emberfia, ha konkrét személyhez köthető bosszúság éri, mérgét ugyanazzal a szavakkal adja a világ tudtára. Ezen a hivatkozási listán elsők az édesanyák, az ezüstérem a mezőgazdaságban dolgozóké, harmadikok meg a romák.

Anyád! Paraszt! Cigány!

Az értéklklubos média sok mindent túlliheg, Jászládány esetében kivételesen helyesen. Tanulságos, hogy az emberi jogok fellegrárához, Európához tartozó Magyarországon is hogyan, miként él a rasszizmus.

Akármiikor merül fel ez a téma, mindig egyik kedves professzorom szavai jutnak eszembe: Magyarországon nincs zsidókérdés, de igény lenne rá. Valahogy így állunk a romákkal is. Ha a cigánykérdés van az asztalon egy baráti társaságban, már röpködnek is a nekem semmi bajom a cigányokkal, de... típusú retorikai bevezetők.

1998-ban az Index vitaforumot indított Szereti valaki a cigányokat? címmel. A befutó válaszok név nélkül érkeztek, felelősség nélkül lehetett irkálni mindenfélét. Persze a felmérés nem mondható éppen reprezentatívnak, de ha igazak a statisztikák, az indexet inkább a fiatal értelmiségfeleségek látogatják. A válaszok jelentős többsége – a romákra nézve – a negatív tartományban mozgott. „Golyó” például azt a „költői” kérdést boncolgatta, vajon mért kell az életképebb népek (ti. a magyarnak) eltartania az életképtelen romákat. Hm... Ez a logika nagyon ismerős, Darwin bácsi is erre jutott, csak a biológiában – de hogy szegény Golyó ne maradjon igazi szellemi gyökerek nélkül – a szociáldarwinisák mindezt a társadalmi viszonyokra vetítették ki. A szociáldarwinizmus leglelkesebb gyakorlati megvalósítói a nációk, akik fajokban és nemzetekben gondolkodtak és a bolsevikok, akik osztályokban. Mind a nációk, mind a bolsevikok „kicsit” tovább is mentek, mint az Index kényszermunkát és kitelepítést pedzegető hozzászólói, de ez így is elég ijesztő.

Jászládányban két iskolában kezdődött meg a tanév. Mindkettőbe bárki bátran beírathatja gyermekét nemzetiségétől, vallási meggyőződésétől függetlenül. Az, hogy az alapítványi iskolában havi 3000 ezer forint tandíjat kell fizetni – amit érdekes módon a település roma lakóinak nagy többsége nem tud fizetni – nem arra utal, hogy „inspirálóbb környezet” kialakítására törekedtek, hanem egyszerűen rasszizmusra. Mindenki tudja, hogy erről van szó, kivéve az iskola igazgatója által hülyére vett Lévai Katalin esélyegyenlőségi minisztert, aki többszöri egyeztetések, tárgyalások után is csak nagyon sajnál mindent, de jövőre is ott lesz a prajd paradén. Lehet, túl bonyolult neki az ügy, fordítok. A jászládányi szülők nem akarják, hogy csemetéik büdös cigánykölkökkel járjanak egy osztályba, mert akkor biz hamarosan integrálódnak majd a fékevesztett roma kultúrába és lopni, iskolát kerülni, meg szipózni kezdenek. Nos, kedves miniszter aszszony, így biztosan világos már. Ez rasz-sziz-mus. Tessék tenni ellene valamit!

Nagyon okos vagyok, hogy én rájöttem, de most a végéhez közeledve itt jönne a megoldást fejtegető rész és ahogy azt az olvasó is biztosan sejti, gőzöm sincs róla, mert én is csak kritizálni tudok, építeni nem. Hogy valamit azért mégis tegyek – az apró lépések is fontosak, ha a végcél felé visznek – mától, ha begorombulok, csak anyázok.

Nem szép dolog ez sem, de legalább egyetemes.

Bóka Gábor

A SZEGEDI EGYETEM
KÖVETKEZŐ SZÁMA
OKTÓBER 13-ÁN JELENIK MEG.

EURÓPAI KORMÁNYZATI VEZETŐK FÓRUMA

Magyar Bálint oktatási miniszter az információs technológia oktatásban betöltött paradigma-váltásáról és szerepéről tartotta a három nyitó plenáris előadás egyikét („The eLearner in 2010” címmel) a Microsoft által rendezett európai Kormányzati Vezetők Fórumán (Government Leaders Forum 2003) Rómában. A tanácskozáson szeptember 15. és 17. között közel 50 európai miniszter vett részt, köztük *Silvio Berlusconi* olasz miniszterelnök, valamint *Steve Ballmer*, a Microsoft vezérigazgatója. Magyar Bálint előadásában felvázolta a 21. század digitális tananyag-felhasználói modelljét. A modell elsődleges célja a „digitális írásbeliség” elterjesztése, meghonosítása, amelyben jelentős szerepet kell vállalnia a kormányzatnak.

ADÓ- ÉS JÁRULÉKMENTES LESZ A HALLGATÓI MUNKA

Jövőre a minimálbér mértékéig adó- és járulékmentes lesz a felsőoktatási hallgatók minden olyan jövedelme, amit az intézmény falai között oktatáshoz vagy kutatáshoz kapcsolódó munkáért kapnak. Az oktatási tárca szerint a döntés nem ró többletterhet a költségvetésre. Ez az összeg a jelenlegi szabályok szerint évi 600 ezer forint. Jövőre a minimálbér előreláthatólag hat százalékkal, 53 ezer forintra emelkedik, de erről még nem döntöttek véglegesen, így a hallgatói munkavégzésért adómentesen kapható összeg is 636 ezer forintra módosulhat.

A tárca közleménye szerint a döntés az egyetemi és főiskolai campusok keretei között megvalósuló munkakörökre vonatkozik: a laboránsokra, a demonstrátorokra, az informatikusokra, a könyvtárakban, kollégiumokban, sportcentrumokban, hallgatói szolgáltató központokban dolgozó hallgatókra.

Az egyetemek és főiskolák saját hallgatóik közül választhatnak munkatársakat, akik az így vállalt munkájukkal közreműködő partnerei, megbízható munkatársai lesznek a tanszéknek, a felsőoktatási intézményt működtető gazdasági, üzemeltetési szervezeteknek. A rugalmas munkarendű hallgatói munkavégzés a költségvetés számára sem jelent többletterhet, és a hallgatói jogállást megőrző munkavállalás az intézmény számára is költségmegtakarítást jelent – olvasható a közleményben.

KÖTVÉNYPROGRAMOT INDÍT A DIÁKHITEL KÖZPONT

Egy évre szóló, összesen 69,5 milliárd forint értékű kötvényprogramot indít a Diákhitel Központ Rt. (DK Rt.) – jelentette be a pénzügyminiszter. *László Csaba* hozzátette: az állam által garantált kötvénycsomag a tőkepiacra is kedvező hatást gyakorolhat.

Immár csaknem 130 ezer ügyfele van a Diákhitel Központnak. A költségvetés számára igen fontos szempont, hogy a konstrukció hosszú távon nullszaldós legyen, azaz csak az indulási éveket finanszírozza a büdzsé – mondta *László Csaba*.

Szeptember 23-án került sor az első, tízmilliárd forint névértékű kötvénycsomag aukciójára – közölte *Borbély László András*, az Államadósság Kezelő Központ (ÁKK) vezérigazgató-helyettese. Elmondta: a kötvényprogram keretében – amelynek vezető szervezője az ÁKK – a Diákhitel Központ két éves futamidejű fix, illetve öt éves futamidejű változó, a BUBOR-hoz igazodó kamatozású kötvényeket bocsát ki.

A tízmilliárdos névértékű, 8 százalékos fix kamatozású kötvénycsomag éves kamatozása, futamideje 2 év és 109 nap. A forgalmazásban hét bank vesz részt. A kötvényeket a tőzsdére is bevezetik. A fennálló követelést 37 milliárd forintos hitelállomány fokozatos kiváltását, azaz olcsóbbá tételét, és további források bevonását szolgálja a most induló kötvényprogram.

A felvehető hallgatói hitel maximális összege a korábbi havi 21 ezerről 25 ezerre nőtt, és lehetőség van a féléves összeget egy összegben felvenni. A DK kimutatása szerint a hallgatók közel 58 százaléka havi 21 ezer forint hitelt vesz igénybe, a maximális összeget 34 százaléka veszi fel. Mivel 30-35 ezer hallgató már megkezdte a hitelek visszafizetését, 2003-ban 750 millió forint folyik vissza a DK-hoz.

FELGYORSUL A BOLOGNAI FOLYAMAT

A bolognai folyamat felgyorsításáról döntöttek Berlinben az európai oktatási miniszterek. Az egységes felsőoktatási térség létrehozását célzó egyezmény főbb elemei az eredetileg tervezett 2010 helyett már 2005-ben megvalósulhatnak.

Zárónyilatkozat elfogadásával ért véget Berlinben az európai oktatási miniszterek találkozója, melyen az úgynevezett bolognai folyamat eddigi eredményeit tekintették át – közölte Magyar Bálint oktatási miniszter.

A szaktárca vezetője elmondta: a Bolognai Nyilatkozatot 1999 júniusában írta alá huszonkilenc európai – köztük a magyar – oktatási miniszter. Az egyezmény 2010-re egységes európai felsőoktatási térség létrehozását irányozza elő. A reformok eredményeit két évente megvizsgálják: 2001-ben Prága, az idén Berlin adott otthont a tanácskozásnak.

Magyar Bálint közlése szerint „Európa nagyobb sebességi fokozatba kapcsol” a német fővárosban. A politikusok ugyanis megállapodtak abban, hogy a program bizonyos elemeit 2005-re teljesíteni kell. Már ebben az évben bevezetik a több ciklusú képzési szerkezetet, azaz kialakítják a képzések átlátható és összehasonlítható rendszerét. A tervek szerint minden hallgató külön kérés nélkül megkapja a diplomamellékletet anyanyelvén és egy széles körben használt európai nyelven, valószínűleg angolul. A kommunikáció szerint „a miniszterek megteszik a szükséges lépéseket arra, hogy a hazai ösztöndíjak és hitelek átvihetők legyenek”.

Döntés született arról is, hogy az egyezményhez teljes jogú tagként csatlakozik Albánia, Szerbia és Montenegró, valamint Bosznia-Hercegovina is. A bolognai folyamat következő, 2005-ös találkozója Norvégiában lesz.

ESKÜT TETT AZ ÚJ EGYETEMI TANÁCS

Megalakul a Műszaki és Anyagtudományi Intézet

Esküt tettek az egyetem vezető testületének tagjai. Fotó: Nagy László

Az új Egyetemi Tanács (ET) szeptember 22-én alakuló ülésén az egyetem vezető testületének tagjai esküt tettek, amelyben megfogadták, munkájukat az SZTE javára, és szabályzatainak megfelelően fogják végezni. Döntött az ET többek között a Műszaki és Anyagtudományi Intézet (MAI) megalakításáról, meghallgatta a funkcionális rektorhelyettesek vezetői koncepcióját, és módosította az egyetem Szervezeti és Működési Szabályzatát.

Mivel a tanács tagjai részben kiscserélődtek, így az ülés bemutatkozással kezdődött. Az ünnepélyes eskütételt követő első napirendi pontban *Szabó Gábor* professzor, a TTK Optikai és Kvantumelektronikai Tanszékének egyetemi tanára tett javaslatot a majdani műszaki kar alapját képező Műszaki és Anyagtudományi Intézet megalapítására. Az előterjesztéshez kapcsolódóan *Szabó Gábor* rektor elmondta, az intézet megalapítása az Intézményfejlesztési Terv szerves része, melyről már számos alkalommal tárgyalt az ET és az egyetem más vezető szerve. Az intézet feladata először a már meglévő kapacitásokon akkreditálható szakok mielőbbi beindításának koordinálása, illetve a képzés infrastruktúrájának kialakítása lesz. A tanács egyhangúlag elfogadta a javaslatot, továbbá döntött a MAI igazgatói posztjára kiírandó pályázatról.

A tanácskozás következő szakaszában a négy funkcionális rektorhelyettes – *Rácz Béla* stratégiai rektorhelyettes, *Dékány Imre* a tudományos és nemzetközi kapcsolatok rektorhelyettese, *Pukánszky Béla* oktatási rektorhelyettes és *Badó Attila* hallgatói és közkapcsolatok rektorhelyettes – beszámolt vezetői koncepciójáról és munkatervéről. (A rektorhelyettesek elképzeléseiről a Szegedi Egyetem 2003/IX. számában közöltünk részletes összeállítást.)

Az ET elfogadta az egyetem Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítását, melyben rögzítette az új menedzsment struktúrát, és létrehozta a prorektori tisztséget. Az SZTE prorektora *Mészáros Rezső* akadémikus lett, aki egy évig tanácsadóként segíti az új rektort, és bizonyos esetekben képviseli az egyetemet. Az ülést követő keddi sajtótájékoztatóon *Szabó Gábor* hangsúlyozta: ez egy üzenet a civil és a szakmai társadalom felé, egyben ezzel a lépéssel biztosítják az egyetemi vezetés folytonosságát is.

Az Egyetemi Tanács tagjai döntöttek a következő félév munkatervéről is: idén még három ET ülés lesz. Tárgyalnak az Ady téren épülő Tanulmányi és Információs Központról és igyekeznek neki egy, az épület funkcióját jobban kifejező nevet adni. Az egyetem vezető szerve megismerkedik az Állam és Jogtudományi Kar és az Általános Orvostudományi Kar munkájával, valamint meghallgatja az EHÖK beszámolóját, és tájékozódik a szakszervezetek elképzeléseiről.

A sajtótájékoztatóon *Szabó Gábor* rektor beszámolt a város és az egyetem közötti megállapodásokról. Ezek fontos része az önkormányzat és az SZTE között zajló ingatlancsere folyamat. A város által fölkinált csereingatlanok közé tartozik a Gazdaságtudományi Kar által bérelt Honvéd téri épületében található három – összesen 150 m² alapterületű – lakás bérleti joga. A felújítást követően a lakásokban elsősorban irodákat alakítanak ki, enyhítve ezzel a kar kubatúra problémáit. Az Egészségügyi Főiskolai Kar helyzetén javít, hogy a szociális munkás képzésnek helyt adó Bal fasori épület teljes egészében az egyetem használatába kerül. A szeptember 27-én közgyűlés döntött is arról, hogy eladják az egyetemnek a Bal fasori egyharmad épületrészt, amely az önkormányzat

tulajdonában van. A rektor beszámolt arról, hogy hamarosan elkészül a megállapodás az SZTE és a város között az egyetemi használatban lévő önkormányzati ingatlanok bérleti díjáról. A napokban írták alá azt a megállapodást, amely alapján a közelmúltban elkészült Fecskeház tizenegy lakásába hallgatók költözhetnek majd be. (Részletes anyagunk a 4. oldalon.)

A következő hónapok eseményei közül *Szabó Gábor* rektor kiemelte október 3-át, amikor *Mádl Ferenc* köztársasági elnök kitüntetéses doktori címet adományoz az egyetem egy hallgatójának. A közelmúltban beadott egyetemi pályázatok közül az EU 6-os keretprogramhoz kapcsolódó pályázat-előkészítő programról, és a gazdasági minisztérium biotechnológiai innovációs központ létrehozására kiírt projektjéről beszélt a rektor.

Az SZTE legnagyobb nehézségeivel és kihívásokkal a kollégiumi férőhelyek száma, az elhelyezés minősége tekintetében küzd. A köz- és a magán-szféra együttműködésével (Public Private Partnership) nyolcszáz személyes „intelligens” lakóépület építését kezdi meg jövőre. Az előmunkálatok elindultak, jelenleg a befektető kiválasztása zajlik. Az újszegedi Y-épület megépítésével kapcsolatban *Szabó Gábor* közölte: az OM 2005-re ígérte a szükséges 300 millió forintos pluszforrást, így az egyetem saját 800 millió forintos beruházását kiegészítve az épület már 2005 végére el is készülhet.

Az egyetemi nyelvoktatásra vonatkozó kérdésre válaszolva *Pukánszky Béla* oktatási rektorhelyettes kifejtette, az egyetem vezetése a jelenlegi helyzettel eltérően olyan struktúrát támogat, melyben az esélyegyenlőséget biztosítva minden hallgató azonos számú lektorátusi nyelvrát vehet igénybe térítésmentesen.

K. Z. G.

EGY SZÁZALÉKOK ÖSZTÖNDÍJRA

A Széchenyi István Egyetem tudományos háttérének fejlesztését, szellemiségét menedzselő közhasznú Universitas-Győr Alapítvány több mint nyolcmillió forintot kapott a

2002. évi személyi jövedelemadóból felajánlható egy százalékból. Az alapítvány közleménye szerint ez az összeg jelenti a forrást a kiemelkedő tanulmányi eredményű, a zenei együttesekben

kiváló munkát végző hallgatók számára indított ösztöndíj programok folytatásához, a fiatal oktatók Ph.D. tudományos fokozatának megszerzését anyagiilag támogató alapítványi ösztöndíjhoz.

FECSCKEHÁZ SZEGEREDEN

Hallgatók költözhetnek tizenegy lakásba

Szeptember 25-én hivatalosan is átadták a Tápai utca 5. szám alatti 41 lakásos társasházat, melynek tizenegy garzonjába a Szege-di Tudományegyetem hallgató házaspárjai költözhetnek be hamarosan.

A beruházás a Széchenyi terv állami támogatású bérlakás programjának keretében épült. A több mint 330 millió építkezés költségeiből 152 millió forint állami-, míg 182 millió forint önkormányzati forrás volt. A tervezést Szilágyi Ferenc és Valkony Károly építészek már 2001-ben elkezdték, a kivitelezést 2002 augusztusától 2003 augusztusáig az IKV Rt. lebonyolításában a Dombi és Társa Kft. végezte. A fejlesztés tíz vállalkozáson keresztül több mint ötven embernek adott hosszabb-rövidebb ideig munkát.

Szentgyörgyi Pál, Szeged gazdasági alpolgármestere az átadó ünnepségen kiemelte, a beruházásoknak választási ciklusokon átívelő folyamatoknak kellene lenniük. A most átadott épület azon kevés fejlesztések egyike, amely megfelel ennek a kritériumnak. Az alpolgármester köszönetet mondott mindazoknak – az előző önkormányzat vezetésének is –, akik kivették részüket a házatásig elvégzett munkából. A városnak nem az a fontos – hangsúlyozta a gazdasági alpolgármester –, hogy kik teremtették meg a forrásokat a fecskéházra, kik indították el az építkezést és végül kik adják át azt. Sokkal fontosabb, hogy a garzonház elkészült, lakható, és néhány héten belül az első lakók már be is költözhetnek.

Az épületben harminc darab 40 és tizenegy darab 27 m²-es garzonlakás található. Fotó: orio

Az alpolgármester ismertette az önkormányzat lakásprogramját, mely alapján hat területen összesen 1,7 milliárd forintot fordítanak bérlakásépítésre, használt lakások vásárlására, közművesített építési telkek létrehozására, panelházak energetikai korszerűsítésére, tömbrehabilitációra és egycsatornás gyűjtőkémények fölüjlesztésére.

Az épületben harminc darab 40 és tizenegy darab 27 m²-es garzonlakás található. A bérlakásokba elsősorban olyan 35 év alatti rászoruló fiatalok költözhetnek be, akiknek önálló ingatlanuk nincs, és házastársa vagy élettársi kapcsolatban élnek. Kikötés az is, hogy a bérlőknek, akik egyébként legfeljebb öt évig lakhatnak a fecskéház-

ban, lakáscélú előtakarékosági szerződéssel kell rendelkezniük.

Az épületben elkészült 27 m²-es garzonlakásokat az önkormányzat az egyetem rendelkezésére bocsátja. Az alpolgármester közölte, ezzel is az SZTE városban betöltött szerepét szeretnék elismerni. Szeptembert, akár fecskéhónapnak is lehetne nevez-

ni – tette hozzá Szentgyörgyi Pál –, hiszen ilyenkor nagyon sok első hallgató érkezik a városba, és számukra biztosítani kell a megfelelő körülményeket. Az újonnan elkészült lakásokkal a tehetséges fiatalok városhoz való kötődését kívánják erősíteni, és egyben javítani ezzel az egyetem diákjainak elhelyezésén.

Az avatón részt vett Badó Attila, a Szege-di Tudományegyetem hallgatói és közkapcsolatok rektorhelyettese, aki elmondta, az önkormányzat gesztusa bizonyítja: az egyetem és a város kapcsolata nemcsak retorikai szinten működik. A lakók kiválasztásánál az SZTE saját szempontjait is figyelembe veszi, így a szociális helyzetén kívül a tudományos és oktatási teljesítményt is értékelni fogják. Arról, hogy a hallgatók hogyan pályázhatnak majd a lakásokra az önkormányzat tulajdonosi bizottsága csak a szeptember 29-én kezdődő héten megtartandó ülésén dönt. Az egyetem a Károlyi kollégiumban már biztosított szállást házaspároknak – a rektorhelyettes úgy vélte – az új lakásokban a körülmények sokkal jobbakké lesznek a kollégiumbelinél.

Németh István az épület további kezelését végző IKV Rt. elnök-vezérigazgatója közölte, a lakásokba a házaspárokon kívül két gyermek is beköltözhet, a lakhatás összköltsége – telefon és kábeltelék nélkül – az előzetes számítások szerint 9-10 ezer forint lesz, amiből 5 ezer forintot tesz ki a lakbér.

K. Z. G.

– A *Klasszicizmus és Modernitás* címet viselte a konferencia, mi rejlik a név mögött?

– A név mögött két értelmezés, és két vizsgálódási szempont húzódik meg. Egyrészt a klasszikus és modern viszonya az ókorban, másrészt az ókori klasszikusok hatása a modern idők művészetében.

A konferencia elsősorban a római irodalom időszámításunk előtti első és utáni első századát vizsgálta, ugyanis ekkor alakul ki Rómában egy klasszikusnak nevezhető érték, ami a későbbi idők számára mint követendő jelenik meg. Ez a klasszikus egyszersmind modern is, tehát olyan újításokat is tartalmaz, mind az anyagmegközelítésben, felfogásban, mind esztétikájában, amelyek Rómán belül mindenképpen modernnek. Ez továbböröklődik a következő századokra, amik megpróbálják átvenni azt, amit az első század megteremtett, és azt is, amit felhasznál a görög kultúrából. Ebben fellelhető a Vergiliushoz való kötődés, és az azt túllépni igyekvő új esztétika megteremtésének szándéka is. Hallatlanul aktuális kérdés, hogy hogyan lehet meghatározni a klasszikusokat, a modernet a római művészetben. Ennek azért is van jelentősége, mert nem csupán az akkori irodalom vonatkozásában lehet hasznosítani az eredményeket. Ha sikerül teoretikusan meghatározni a fogalmakat, azt a későbbi irodalmak úgynevezett klasszikus korszakaira is jól hasznosíthatóan lehet alkalmazni.

Másik oldala a témának, hogy a későbbi korokban – ami már a szó szoros értelmében klasszicizmusnak nevezhető –, hogyan használják fel a klasszikus elemeket a művészek. A klasszikusokhoz való kapcsolódás az adott korban valami teljességgel modernet eredményezett. E témát egészen a 18. századig vizsgálták a konferencia előadói.

MODERN KLASSZIKUSOK

Klassicismus und Modernität címmel nívós konferenciát rendezett a *Klassika Filológia Tanszék* szeptember 11-13-án, Szegeden. A neves hazai és külföldi vendégelőadókat felvonultató tanácskozásról Tar Ibolyával, a tanszék vezetőjével beszélgettünk.

– Honnan érkeztek előadók, és milyen témákat dolgoztak fel?

– Tavaly kezdtük el szervezni a tanácskozást, és a témát megadván kér-tünk fel neves szakembereket az előadások megtartására. A bécsi, a drezdai, az innsbrucki egyetemről is érkeztek előadók, de voltak itt Lilleből, Marburgból, Heidelbergből és Grenoble-ból, Párizsból is. Magyar előadók is szép számmal szerepeltek, Budapestről, Debrecenből és persze Szegedről. A három nap alatt több mint húsz előadás hangzott el valamilyen idegen nyelven.

Majdhogynem hagyományosan szervezünk nemzetközi konferenciákat, és általában valamilyen központi téma köré igyekszünk csoportosítani az előadásokat. Szakmailag ennek sokkal nagyobb a hozadéka, mert jobb a viták, mindenki többé-kevésbé szakértője a témának, így tudományos szempontból is nagyon hasznos lehet a végeredmény. Ezt a mostani is bátran nevezhetjük remekül sikerült konferenciának, hisz majd mindegyik előadás után voltak hozzászólások, viták, kérdések és válaszok, büszkén mondhatjuk, hogy magas színvonalon. Voltak olyanok, akik kifejezetten azért utaztak ide, akár külföldről is, hogy meghallgathassák

Hagyományosan szervezünk konferenciákat.

az előadásokat, sőt, Pestről még diákok is érkeztek, aminek különösen örülök.

– Milyen előadásokat emelne ki az elhangzottakból?

– Volt egy igen szórakoztató előadás, amit az Innsbruckból érkezett Wolfgang Kofler tartott, ebben Umberto Eco Baudolino című munkáját vizsgálta – amely nemrég jelent meg magyar fordításban –, és rámutatott azokra a szerkezeti és tartalmi elemekre, amelyek egyértelműen Vergiliusra utalnak.

Christine Harrauer bécsi professzor előadása is kitűnő volt, érdekes megközelítésben vizsgálta Ovidius

kozmogóniai, tehát a világ keletkezéséről vallott elképzeléseit. Egyfelől megnézte az eredeti mítoszok változatait, majd azt, hogy Ovidiusnál mi jelenik meg ebből, és milyen újításokat visz bele a költő művészi céljai érdekében. Ez önmagában is jelentős tudományos eredmény. Kurt Smolak virtuóz elemzésekben vizsgálta, hogy Catullus és Horatius milyen görög és hellenisztikus elemeket építenek be költeményeikbe, és hogyan alkotnak ebből egy teljesen új, és minden ízében római világot. Olyan előadás is volt, amely megpróbálta a témát teoretikusan megközelíteni, tehát, hogy a klasszikus fogalma milyen módon határozható meg, melyek az ismérvei, és mit lehet modernitásnak nevezni az antikvitásban.

– Ön is hasonló vizsgálódási szempontot választott előadásában. Összefoglalná következtetéseit?

– A klasszikus fogalma az antikvitásban tulajdonképpen először a képzőművészetben jelent meg. Ott alakítanak ki az ötödik században egy olyan szobrászati kánont, amelyet a későbbi korokban elismernek, és utánzandónak tartanak. Polükleitosz szobrászatról van szó, és ami izgalmas benne, hogy az archaikus görög minták mellett megjelenik művein a kontrasztos, az alakok nem azonos súlyelosztása, ami az archaikus görög stílushoz képest forradalmi újítás.

Az irodalomban a tudatos kánonalakítás már a hellenisztikus korban elkezdődött, és Róma ezt használja fel, az eredmény így nem mentes a régi görög elemektől sem. Azonban nem mondhatjuk, hogy nincs egy egyedi római jelleg a kora latin költészetben, hisz már a legelső római szerző, aki maga felszabadított görög rabszolga, Livius Andronicus is tudatosan romanizálja az Odüsszeia fordítását. Nem hexameterben fordítja ugyanis, és elgondolkodtat, hogy miért, hisz például a tragédiáiban átveszi a görög versmértéket. Tehát, ha azokban tudta, akkor a hexameteret is képes lett volna átültetni, de mégsem tette. Ez azt igazolja, hogy tudatosan használta az ősi római versmértéket, hisz ahhoz nyúlt vissza a hexameter helyett. Itt is megfigyelhető a klasszicizmus és modern párhuzama, azonban Horatius és Catullus kora testesíti meg teljesen a kiegyensúlyozott, görög hatással bíró, de autonóm római művészetet.

Konferenciánk másik problémamegközelítésére is jó példa a sokkal általánosabb hatású Vergilius, aki kitörölhetetlenül meghatározza az egész európai gondolkodást a maga filozófiai-teológikus mondandójával. Nem véletlen, hogy Dante Vergiliust választja vezetőjéül. Felmérte, hogy Vergilius valami olyan képet alkot az emberről, az isteni és az emberi világ kapcsolatáról, ami aztán a középkori gondolkodás egyik alapköve lesz.

– Lesz-e folytatása az előadásorozatnak?

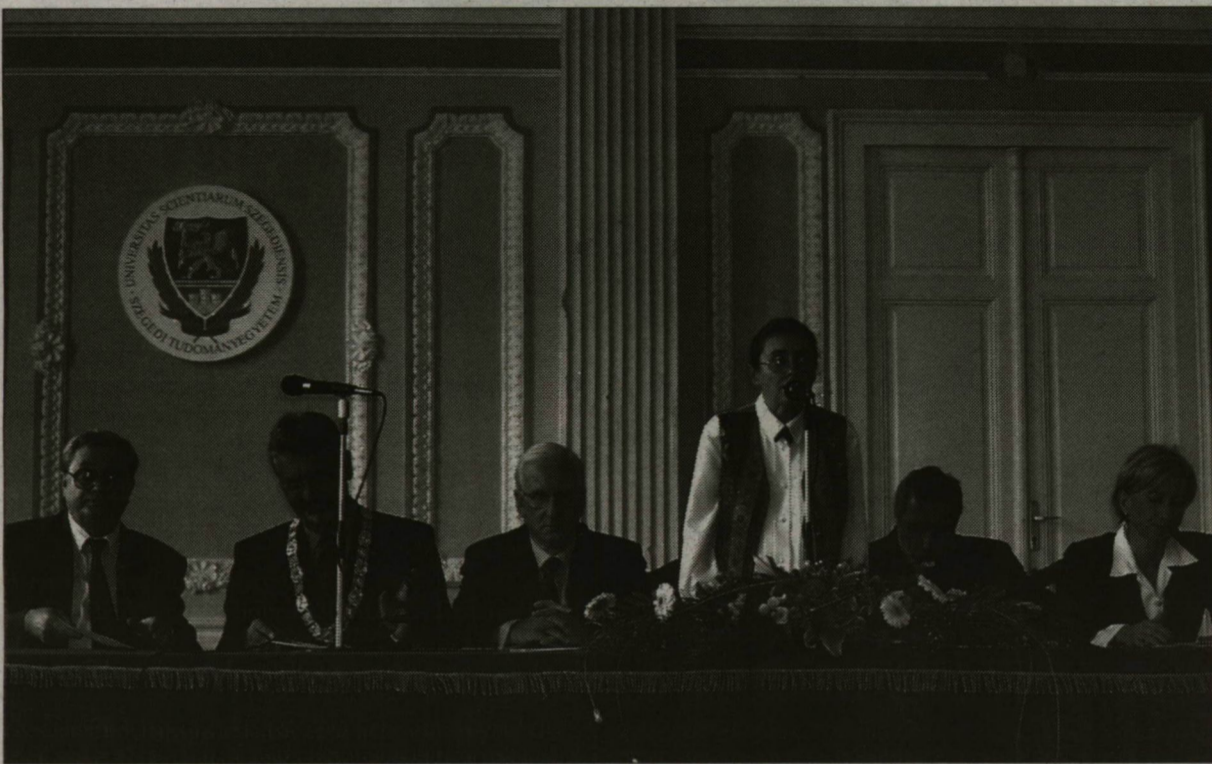
– Mindenekelőtt kiadjuk az anyagát, az Acta Antiqua című lapnak lesz egy valószínűleg csak ezzel foglalkozó száma, és bízunk benne, hogy lesznek további reflexiók a konferenciával kapcsolatban. Amennyiben igen, és igény van a téma további elemzésére, szeretnénk folytatni.

Hauptmann Tamás

TÍZÉVES A HISPANISZTIKA TANSZÉK

Ünnepi tanszéki értekezlet és tudományos konferencia

A Szegedi Tudományegyetem Hispanisztika Tanszéke megalapításának tizedik évfordulója alkalmából ünnepi tanszéki értekezletet, és tudományos konferenciát rendeztek szeptember 26-án és 27-én.

A tíz év alatt 134 hallgató szerzett diplomát nyelvtanárként. Fotó: orio

Az ünnepségen megjelent és előadást tartott Spanyolország nagykövete, Antonio Bellver Manrique és a Chilei Köztársaság nagykövete, Celso Moreno E. Laval. Az egyetem vendége volt még az Argentínai Köztársaság, a Brazil Szövetségi Köztársaság, Ecuador, a Mexikói Egyesült Államok és Peru nagykövete is.

Szabó Gábor, az SZTE rektora, angol nyelvű megnyitó beszédében kifejtette, az oktatási intézménynek néhány lépéssel előbbre kell járnia a köznap és politikai felfogásnál. Véleménye szerint most, amikor az ország az uniós csatlakozással van elfoglalva, érdemes átgondolni a jövőbeni viszonyokat, mint például az EU tudományos, kulturális és gazdasági külpolitikája. Észre kell venni – mondta –, hogy Latin-Amerika igen nagy súllyal van jelen az EU nemzetközi orientációjában.

– Meg kell fontolni azt is, hogy az Európa-tanulmányok Központ mellett nem kellene-e egy Nemzetközi Tanulmányok Központot is létrehozni, mely koordinálná az egyetemen az Európán kívüli országok nyelveivel és kultúrájával foglalkozó munkát. A rektor emlékeztetett arra, hogy az 1970-80-as években a Szegedi Biológiai Központ a harmadik világból jött fiatal kutatók legendás iskolája volt. Szeged ismét fontos szerepet játszhatna a doktori képzésben – emelte ki a rektor.

Hriczu Anita, az oktatási miniszter kabinetfőnöke, a tanszék egykori diákja köszöntőjében hangsúlyozta, a spanyol nyelv a kínai után a második leggyakoribb anyanyelvűként beszélt nyelv a világon. Az elmúlt évek látványos fejlődése ellenére a közoktatásban – 2002-es adatok alapján – mégis csupán 5400-an tanulják e nyelvet – közölte a kabinetfőnök. Több nagyváros középiskolájában folyik kéttannyelvű oktatás, és úgy tűnik hamarosan Szegeden is újraindulhat a spanyol kéttannyelvű gimnázium.

Egy közelmúltban elkészült felmérés azt vizsgálta, mely nyelveket tartják a diákok a leghasznosabbnak, illetve a legszebbnek. Nem túl meglepő módon az angol bizonyult a leghasznosabbnak, megelőzve a németet.

A legszebbnek a fiatalok elsősorban az újlatin nyelveket tartották és ezek közül is elsősorban a spanyol nyelv nyerte meg a tanulók tetszését. A vizsgálatok szerint az első nyelv tanulását még a szülők ízlése határozza meg, de a felsőoktatásban második nyelvnek egyre többen választják a spanyolt. Ez az egyetlen nyelv mely az angol és a német mellett az elmúlt években fejlődést tudott mutatni.

Hazánkban a tizenötödik felüli lakosság negyede beszéli az öt világnyelv valamelyikét. Ezért indította az Oktatási Minisztérium a Világ-Nyelv programot, és nyilvánította a 2003-2004-es tanévet a nyelvtanulás évének. Az uniós csatlakozás elődázhatatlanná teszi, hogy az angol és a német nyelv mellett más uniós nyelvek oktatása is fejlődjön hazánkban. Ezért indult el a Világ-Nyelv program részeként az Élesztő program, mely a kevésbé tanult nyelvek oktatását támogatja. Négy egyetemen folyik jelenleg spanyol nyelvtanárképzés. A spanyol nyelvű országok kultúrájának és történelmének vizsgálatával pedig az ELTE-n és az SZTE-n foglalkozik doktori iskola.

Berta Árpád, a Bölcsészettudományi Kar dékánja beszédében kiemelte, az egyetem legnagyobb – több mint hatezer hallgatót oktató – kara nyitott a világra és a változásokra. Nem mindig volt ez így, a BTK életében hosszú évekig csak hagyományos bölcsész szakokon oktattak. Az elmúlt évtizedbe azonban nehéz olyan tanévet találni, amikor ne jött volna létre új tanszék, vagy nem indult volna meg a képzés egy új szakon. Különösen az idegen nyelvek és kultúrák iránt nőtt meg az érdeklődés. Ennek a gondolatnak a jegyében jött létre hároméves előkészítő munka után 1993-ban a Hispanisztika Tanszék. Ezzel nemcsak új hallgatók érkeztek az egyetemre, hanem új kutatási irányok is megnyíltak az egyetem oktatói előtt. Az elvégzett tudományos munkát jól szemlélteti az Egyetemi Könyvtárban a tanszék kiadványaiból megnyílt kiállítás.

Anderle Ádám tanszékvezető beszédében összefoglalta a tanszék meg-

születéséhez vezető munkát és az elmúlt tíz év eredményeit. A Latin-Amerika speciális képzés már évtizedekkel a tanszék létrejötte előtt megindult. Az ELTE után másodikként Szegeden a 1990-91-es tanévben indult el az egyetemi szintű spanyol nyelvtanár képzés, ahol nyelvi és pedagógiai ismeretek elsajátításán túl a spanyol nyelvű országok kultúrájával és társadalmával is megismerkedhetnek a hallgatók. A tanszék a Tempus programokba a megalapítása után gyorsan bekapcsolódott és már korán elindította a három éves hispanisztika mellékszaktot. Mivel a közoktatásban nagyon kevesen tanulnak spanyolul, a tanszéknek el kellett indítania a spanyol nulladik évfolyamot, ahol a diákok felkészülhetnek az egyetemi képzésre.

A tíz év alatt 134 hallgató szerzett diplomát nyelvtanárként, 21 pedig a hispanisztika szakot végezte el. Az 1995-ben indított katalán nyelv és civilizáció két éves speciális képzésen 24-en végeztek. A tanszék az évek során létrehozta hétezer kötetes könyvtárát és hét éve kiadja Acta Hispanica című évkönyvét. A doktori programokban és alprogramokban folyó munkáról az évforduló alkalmából szeptember 27-én rendezett tudományos konferencián számoltak be az SZTE Történelem Doktori Iskolájának hispanista és latin-amerikanista doktoranduszai. Jelenleg – bár a beiratkozás még nem fejeződött be – 125 hallgató tanul a tanszéken.

A tanszékvezető közölte, a kiváló nemzetközi kapcsolatoknak köszönhetően minden hallgatónak lehetősége van három-öt hónapos spanyol nyelvtanuláson elöljáró ösztöndíj megszerzésére. A jövőről Anderle Ádám elmondta szeretnék a külkapcsolatokat tovább bővíteni, elsősorban latin-amerikai országok egyetemével. A tervek között szerepel a gallego speciális képzés elindítása és a bolognai folyamat irányelveinek megfelelően a főiskolai képzés és a felsőfokú szakképzés rendszerű oktatás kialakítása.

K. Z. G.

INGYEN JÁR A SIKERES NYELVVIZSGA A VÉGZŐS KÖZÉPISKOLÁSOKNAK

Visszakapják sikeres nyelvvizsgájuk árát az idén végző gimnáziumi, szakközépiskolai diákok és azon szakiskolai tanulók, akik még nem rendelkeznek érettségivel. A térítés az államilag elfogadott első, egy- vagy kétnyelvű középfokú "C" típusú nyelvvizsgáért jár, összege maximálisan 9500 forint.

A kormány júliusi döntése értelmében visszakapják a befizetett összeget az idén végző középiskolás diákok, amennyiben sikeres, államilag elismert nyelvvizsgát tesznek vagy tettek iskolai éveik alatt. A térítés az Oktatási Minisztérium tájékoztatása szerint azoknak a 2003/04. tanévben végző szakiskolai tanulóknak is jár, akik érettségivel nem rendelkeznek.

A visszatérítendő összeg tanulónként legfeljebb 9500 forint, az OM egy tanulónak csak egy "C" típusú egy- vagy kétnyelvű sikeres nyelvvizsgáért ad térítést – jelentette be Sipos János közoktatási helyettes államtitkár. (Egynyelvű nyelvvizsgának számítanak azok az államilag elismert bizonyítványok, melyek nem tartalmaznak olyan két különböző nyelven elvégzett feladatokat, mint például a fordítás).

Mivel az idén végző diákok korábban is megszerezhették bizonyítványukat, az összeg változó: ha a bizonyítvány 2000. október 6. után kelt, 9500; amennyiben 1998. május 8. és 2000. október 5. között, 9000 forintot, ha pedig 1997. június 12. és 1998. május 7. között, akkor 6800 forintot kaphatnak vissza az igénylők.

Ahhoz, hogy hozzájussanak az összeghez, a középiskolás diákoknak igazgatójuk számára kell bemutatni a bizonyítványt, valamint aláírniuk egy nyilatkozatot, miszerint adataikat továbbíthatja az intézmény. Az igazgatók egy összesítő lapon leghamarabb október 18-ig továbbítják az igényléseket a fenntartóhoz, akik legkésőbb október 31-ig eljuttatják az adatlapokat az Oktatási Minisztériumhoz.

A tárcá 60 napon belül kifizeti a visszatérítéseket, amit további 30 napon belül a diákok kézhez kapnak. Az októberi időpont elsősorban azoknak hasznos, akik a korábbi években már letették a vizsgát – mondta el Sipos János. Számukat a tárcá 13 ezer körülire becsli, a kifizetések így 120-130 millió forintot jelentenek – tette hozzá.

A tanév során bizonyítványt szerzők még két alkalommal, 2004. március 17-ig, illetve június 22-ig nyújthatják be igényléseiket. Az intézményre, a fenntartóra és a tárcára ugyanazok a határidők vonatkoznak, így a diákok itt is megközelítőleg három hónapon belül hozzájuthatnak a sikeres nyelvvizsga árához.

Sipos János szerint a visszatérítésekből megközelítőleg 26 ezer diák érintett, számukra várhatóan 250-260 millió forintot fog kifizetni a minisztérium.

Mivel jelenleg visszamenőlegesen térítik meg a nyelvvizsgákat, a következő években ez az összeg mérséklődni fog, valamint a visszaigénylés rendszere is változik majd a kétszintű érettségi bevezetése miatt – mondta el a helyettes államtitkár.

ELKEZDŐDÖTT A NYELVTANULÁS ÉVE

Az oktatási miniszter szeptember 26-án meghirdette a Nyelvtanulás Évét. A program egyik fő célja, hogy öt év múlva minden középiskolás használható nyelvtudással hagyja el az iskolapadot. A felnőtteket adókedvezményrel és kampánnyal szeretnék rávenni az idegennyelv-tanulásra.

Nyelvtudás szempontjából sereghajtók vagyunk az Európai Unióhoz jövőre csatlakozó országok között – mondta az oktatási miniszter a Nyelvek Európai Napja alkalmából rendezett konferencián. Magyar Bálint közlése szerint tíz magyarból nyolc némán megy Európába, azaz egyetlen idegen nyelven sem beszél.

Az Eurobarométer 2002. márciusi felmérése szerint e tekintetben Szlovénia áll az élen: délnyugati szomszédaink 71 százaléka képes magát megértetni az öt nyugati nyelv (angol, német, francia, spanyol, olasz) valamelyikén. A csehek 45 százaléka állította ugyanezt, utánuk következnek az észtek (36), a lengyelek (33), a litvánok (30), a szlovákok és a románok (egyaránt 29 százalékkal). Az EU jelenlegi tagállamaiban 53 százalékos ez az arány.

A szaktárcá vezetője beszámolt arról a kutatásról is, amit idén márciusban készített a Marketing Centrum. Nyolcadikos diákokat kértek meg arra, fordítsanak le magyar mondatokat az általuk tanult idegen nyelvre. Kiderült, több mint egynegyedük nem tudna „szó szerint” kérni egy pohár vizet, négy százaléknak pedig megoldhatatlan volt a feladat. A program keretében 2004 szeptemberétől nyelvi előkészítő osztályok indulhatnak a középiskolákban: a kilencedik évfolyamos tanulók egy évig legalább heti 11 órában idegen nyelvet tanulhatnak. Utánuk az intézmények megkapják a két tannyelvű osztályoknak járó normatívát, ami jövőre fejenként 66 ezer forint lesz.

A Világ-Nyelv részeként minden végzős középiskolás visszakapja a sikeres nyelvvizsga díját, amit egyébként 2005-től az érettségi ki fog váltani. A tárcá kezdeményezi, hogy a középiskolákban legalább heti öt órát fordítsanak az első idegen nyelv oktatására. A csomag egyik fontos eleme a felnőttek nyelvtanulása, amire legfeljebb hatvanezer forintos adókedvezmény jár. Hamarosan társadalmi szemléletformáló kampány indul, melynek keretében nyelvi vetélkedőt szerveznek középiskolások számára.

Magyar Bálint úgy véli, a Világ-Nyelv esélyegyenlőség-növelő program. Általa javulhatnak Magyarország pozíciói az EU-ban, a határokon belül pedig nőhetnek a hátrányos helyzetűek esélyei.

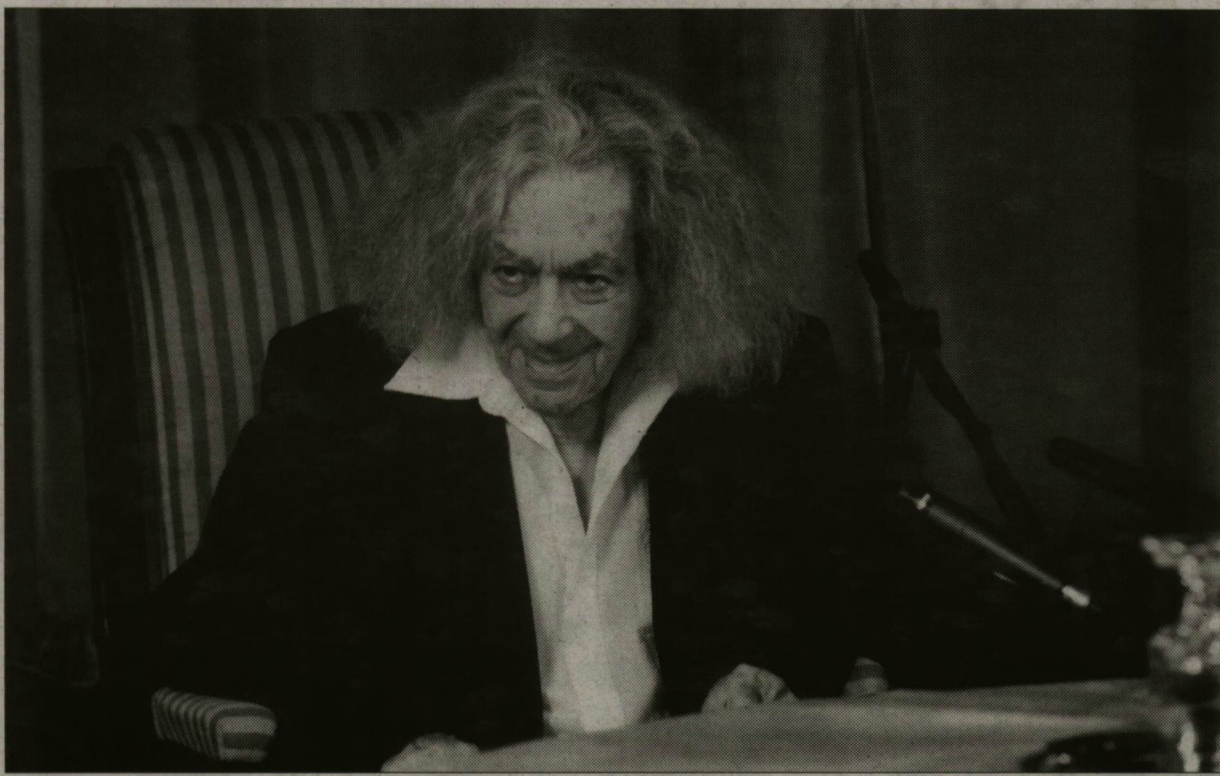
Az Európai Bizottság magyarországi delegációjának képviselője arra hívta fel a figyelmet, hogy az idegen nyelvek ismerete jó eszköz az intolerancia és az idegenellenesség elleni küzdelemhez. Thomas Wiley elmondta, a nyelvi és a kulturális sokszínűség tisztelete az EU egyik sarokpontja. Emlékeztetett arra, hogy az Európai Bizottság által 1995-ben elfogadott Fehér könyv három nyelv elsajátítását tűzte ki célul – minden uniós állampolgár számára.

EROTIKUS PERCEK FALUDY GYÖRGGYEL

„Az országgal én mindig békében voltam, csak a kormányok nem voltak jóban velem”

A Móra Ferenc Múzeum dísztermében a kezében szorongatott vékonyka verseskötetet is nehéz lett volna leejteni szeptember 26-án délután, annyira megtelt a terem emberekkel, kamerákkal, lámpákkal, amikor a Csongrádi Irodalmi Műhely vendégeként két szervező segítségével Faludy György a székéhez botorkált, hogy a szegedi olvasóival találkozzon, és bemutassa a Viharos évszázad című verseskötetét.

A beszélgetés alatt néhány történet erejéig újra megelevenedett a huszadik század, és felmerültek az irodalmat már-már lehetetlen helyzetbe hozó problémák is. A költő a versek iránti közöny okainak számbavétele előtt el akarta oszlatni az illúziókat: a vers soha nem volt népszerű az emberek körében, eltekintve néhány rövid periódustól, melyek földrajzilag is szűk határok között rekedtek. Kövéténdő példaként a XIX. század Angliáját említette meg. Az elmúlt évszázadokat inkább a költészet iránti érdektelenség jellemezte, és ez csak fokozódott a XX. században. „A mai magyar társadalom egyáltalán nem kedve a versnek, és ez még rosszabb irányt fog venni” – jegyezte meg Faludy György. Az emberek eluralkodott közöny okát a televízió elterjedésében, a „könnyed szórakozás” eluralkodásában ismerte fel. A TV átvette az irodalom szerepét a modern társadalmakban, és bár látszólag ki tudja elégíteni a nagyközönség igényeit, számos területen űrt hagy maga után. Azt eredményezi, hogy az embereknek nincsenek olyan történe-

Az élet célja a boldogság és a megelégedettség. Fotó: Nagy László

teik, melyek mértékként kísérhetik végig őket az életükön. Egy regény, egy vers olyan élményeket ébreszthet, amelyekre több év távlatából is vissza lehet emlékezni. A televízióban azonban óráról-óra követik egymást a történetek, ezért gyakran még másnap reggelig sem maradnak meg az emlékezetünkben. Így jutottunk odáig, hogy esténként elsötétednek az ablakok, és csak a televízió vibrálása út a sötét függönyökön.

A huszadik század azonban nem csak embertelenségével tűnik ki, hanem áldásaival is, a Ciklon-B és a fájdalomcsillapítók ugyanannak a kornak a szülöttei. Faludy György olyan ember, aki a század minden borzalmát és áldását a saját bőrén tapasztalta. A Viharos évszázad versei ezeket a tapasztalatokat gyűjtik egy kötetbe. „Két háborút megértem, és nem volt értelme. Ezekben a versekben úgy akartam megírni, ahogy megéltem, fogadtam a XX. századot.”

–foglalta össze célját a költő. A kötet 52 versének zöme 50 nap alatt született, hiszen a gondolatoknak nem volt szükségük hosszú érlelődésre, az évtizedek alatt kiforrott tapasztalatokat kellett versebe öntenie. A költő így összegezte az életfilozófiáját: „Élvezni akartam az életet. Az élet célja a boldogság és a megelégedettség, és én meg is találtam, még Recskén is, a sötétzárkában, ahova hat hónapig voltam bezárva.” A zárkába csak egy repedésen át szökött be

egy vékony szeletke fény, „én kigomboltam az ingem, beálltam a fénysugárba, hogy az a meztelen mellemet érje, behúnytam a szemem, és azt képzeltem, hogy Haitin napozok. Megszépittem a világot.”

A rendezvény az Erotikus percek Faludy Györggyel címet viselte, de ez a téma csak a beszélgetés második felében került szóba. Magyarországon az erotikus vers külön kategória – mondta a költő. „Amikor fiatalon megkérdeztem Kosztolányit, mi a véleménye az erotikus témájú költeményeiről, akkor azt válaszolta, hogy Magyarországon nem tűrik meg ezt a témát a versekben.” Az országban valamiféle viktoriánus prudéria uralkodott abban az időben. Kölcsenynek, Aranynak, és sok más költőnek sem voltak erotikus versei, talán Ady volt az első, aki hozzá mert nyúlni ehhez a témához. Faludy viszont azt vallja, hogy a költő nem tűrhet meg olyan kritikát, ami a témában korlátozza. Talán ez az oka, hogy őt tartják az egyik legszokimondóbb költőnek.

Végül a házasságaira, főképp a jelenlegi kapcsolatára terelődött a szó. A házaseletére irányuló kérdésre válaszolva Jókai és Kodály példáját hozta fel a „védelmére”, és azzal zárta le a beszélgetést, hogy aki úgy gondolja, ekkora korkülönbséggel nem létezhet szerelem, annak egyszerűen nincs elég képzelőereje. A szavaltokkal tarkított beszélgetés inkább félbe szakadt, mint véget ért, és a költőnek még több mint egy óráig kellett állnia a dedikálásra várók rohamát.

CS. L.

Sulinetes számítógépek és alkatrészek nagy választékban!

Szolgáltatásunkból:

- Számítógépek igény szerinti összeállítása
- Víruskeresés, vírusirtás
- Számítógép és egyéb perifériák javítása
- Hálózatépítés
- Honlap egyedi kivitelezése
- Ingyenes házhozszállítás (Szegeden)

Akár 3x60ezer Ft-ot is visszaigényelhet számítógépe árából!
Számítógépek hitelre is vásárolhatóak!

Sulinet
expressz

Benitel Kft.

www.benitel.hu

Szeged, Dorozsmai út 17-19.

Információval kapcsolatban a következő számot hívja

62/554-854

E-mail: info@benitel.hu

INTERNET

INTERNET TELEFON

ANGLIA	12 FT/PERC
USA	14 FT/PERC
NÉMETO.	14 FT/PERC

KÖNYVRENDELÉS

MINDEN TANKÖNYVBŐL
15% KEDVEZMÉNY.

IRODÁI SZOLG.

NYOMTATÁS,
FÉNYMÁSOLÁS,
SCANNELES,
FAXOLÁS,

Vágd ki és használd fel ezt a kupont nálunk!

INTERNET KUPON

100 Ft

Felhasználható:

CYBER ARENA
SZEGED, HÍD UTCA 1.

CYBER CAFÉ
SZEGED, DUCONICS TÉR 11.

ETR

JÁTÉKOK

Érvényes: 2003.10.27-ig

Október 15. szerda 19 óra

Október 15. szerda 19 óra

Belvárosi Kikötő

Nigun (Magyarország)

Hommage á Chet Baker

Nikola Mitrović Trio (Szerbia-Montenegro)

Közreműködik: Kurina Kornél - gitár

Október 16. csütörtök 19 óra

Október 16. csütörtök 19 óra

Belvárosi Mozi – Nemzetközi Gálakoncert

Blaho Attila Quartet (Magyarország)

Renaud Garcia-Fons Trio (Franciaország)

Martin Taylor gitár szólókoncert (Skócia)

Október 17. péntek 19 óra

Október 17. péntek 19 óra

Belvárosi Mozi – Nemzetközi Gálakoncert

Mircea Tiberian Quartet (Románia)

Lantos Zoltán's Mirrorworld (Magyarország)

Don Byron Sextet (USA)

Október 18. szombat 19 óra

Október 18. szombat 19 óra

Belvárosi Mozi – Nemzetközi Gálakoncert

Zbigniew Namysłowski Quintet (Lengyelország)

Ivan Smirnov Group (Oroszország)

Oregon (USA)

közreműködik: Theodossii Spassov - kaval (Bulgária)

Média támogatók:

MagyarRádió

metro

SZEGEDI EGYETEM

SZEGEDI TELEVÍZIÓ

JUVENTUS

SZEGEDI-31

TELÓDA

TELÓDA

CSERMÁK HANGSZERÜZLET

www.vcr.hu

SZERONCSJÁRTÉK RT.

REZ

Info: 06-70/381-7069; Mail: szerda@tizsanet.hu

Internet: www.juventus.szeged.hu/jazznapok

Jegyek: Belvárosi Kikötő 800 Ft; Belvárosi Mozi 2.400 Ft, diákoknak 1.500 Ft

Belvárosi Kikötő (6720 Szeged, Stefánia 4. T: 62/547-988)

Belvárosi Mozi (6720 Szeged, Wesselényi u. 4. T: 62-543186; Fax: 62-242140)

Szegedi Jazz Napok '03

szeged jazz days '03

Szeged Város Önkormányzata

Szeged Város Önkormányzata

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTERIUMA

BRITISH COUNCIL

BRITISH COUNCIL

Institut Polski Lengyel Intézet

Institut Polski Lengyel Intézet

MALEV Hungarair Airlines

MALEV Hungarair Airlines

FUJITSU

SIEMENS

Szegedi Ifjúsági Ház

Szegedi Ifjúsági Ház

artisjus

artisjus

VADASTARU

VADASTARU

HUNGARIAN HOTEL FORRAS

HUNGARIAN HOTEL FORRAS

KIKÖTŐ

KIKÖTŐ

Hotel

Hotel

SZEGEDI HALLGATÓ AZ EURÓPAI KUTATÓK ÉLVONALÁBAN

Nagy László, az SZTE első éves biológus hallgatója szeptember 25-én vehette át a Parlamentben az Európai Fiatal Tudósok versenyének második helyezé- séért járó díjat. Miközben pavilonja előtt várta a zsűritagok érkezését, jutott ideje arra is, hogy a Szegedi Egyetemnek nyilatkozzon. A verseny után pedig az eredményeiről beszélt a lapnak.

– Meglepetésként ért ez a szép eredmény?

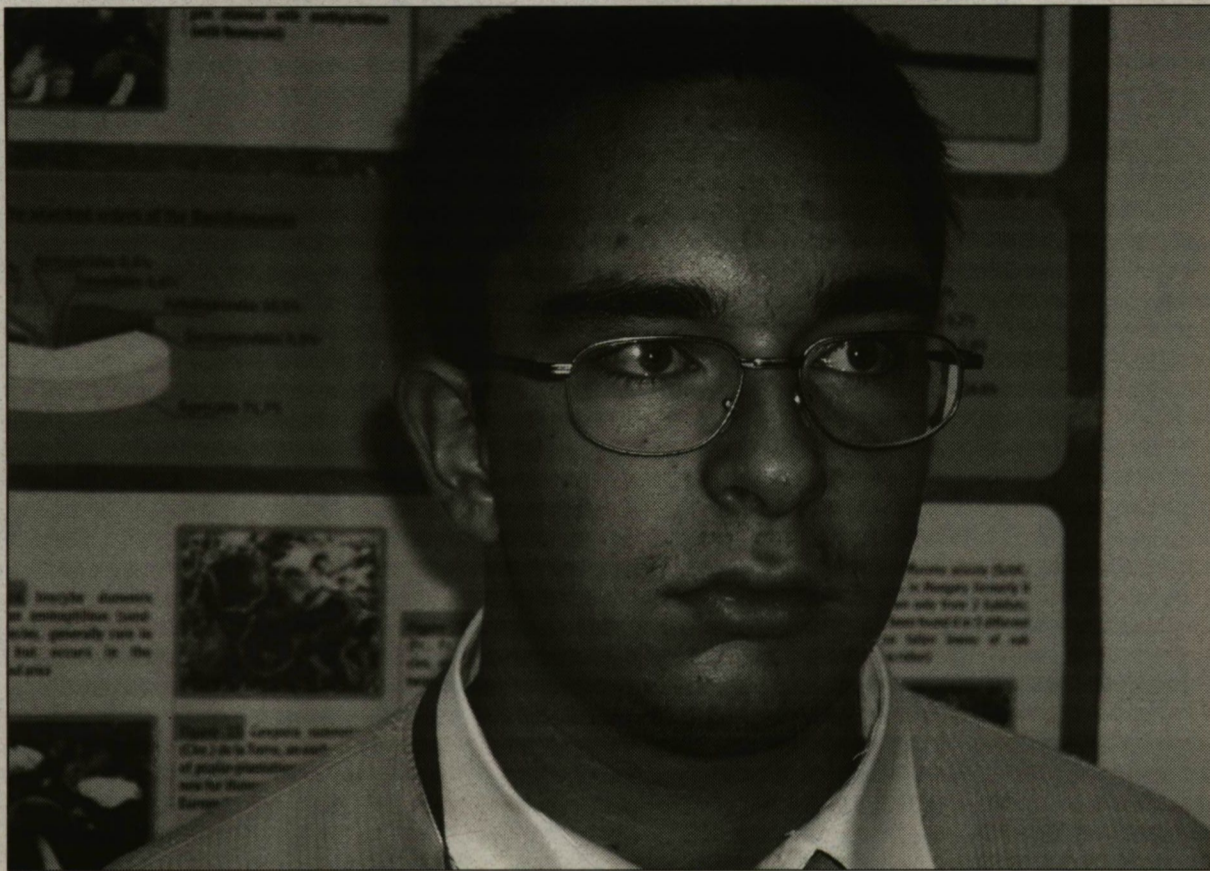
– Csak reménykedni tudtam abban, hogy helyezést érek el, mert a versenyben elég nagy szerepe volt a szerencsének. Engem csak három zsűritag látogatott meg, és ebből arra következtetek, hogy inkább csak olyan céllal jöttek hozzám, hogy ellenőriz- zék, valóban az én munkám-e az, amit kiállítottam, és amiről már olvastak. A zsűriben csak három olyan tudós volt, aki tágabb értelemben vett biológiával foglalkozik, egy műszaki témához viszont a fizikus és a mérnök is ért valamennyire. Lehet, hogy ez is közrejátszott az eredményben.

– Hogyan kezdte el gombákkal foglalkozni?

– Már kisgyerek korom óta érdekelt a természet, és Kecskeméten volt egy gombász-kör, ahhoz csatlakoztam.

– Akkora lehetőségek vannak még a gombászatban, hogy új fajokat lehet felfedezni?

– Lehetőség még bőven akad, mert Magyarországon a mikológiának nincsen hagyománya, és azokon a területeken, melyeknek nincs nagy

Vár rám egy fajmeghatározási munka is, illetve a Szegedi Fűvészkert vizsgálatát is elkezdtem. Fotó: Cs. L.

múltja, nehéz összegző kutatásokat végezni. Az is hátráltatja ezt a tudományágat, hogy a pályázatok olyan rendszerben működnek, hogy a kutatók publikációs tevékenységét, és az idézetség után kapott pontokat nézik. Viszont a mikológiai szaklapok, beleértve a nemzetközietek is, évente jelennek meg. Ha ezt összehasonlítjuk más szakmák folyóirataival, melyek közül nem egy hetilap, akkor látható,

hogy a mikológusoknak hatalmas hátrányuk van. Aki gombákkal foglalkozik, nagyon nehezen tudja összegyűjteni a pontokat.

– Mely országok járnak élen ezen a területen?

– A legjobbnak én az északi mikológiát tartom, Svédországot, Hollandiát és Németországot. A legtöbbet publikáló, és a legtöbb fajt leíró mikológia azonban egyértelműen a francia,

az angol és az olasz. Bár szerintem az ő fajaik el fognak tűnni, mert nem igazi fajok. Elenyésző különbségek alapján írják le őket, és ha végre lesz egy elfogadható fajfogalom a gombákon belül, akkor ezek devalválódni fognak.

– Ki határozza meg azokat az új fajokat, amiket találtál?

– Én határozom meg őket, majd az eredményemet elküldöm egy nemzetközi szaklapoz. Ott megjelenik,

és az, hogy önálló fajnak tekinthető, vagy nem, azt az eredményeimre hivatkozó további publikációk döntenek el.

– Akkor még nem tudsz az eredményeid fogadtatásáról.

– Azt hiszem, hogy eléggé biztos lehetek, mert egy olyan fajfelfogással dolgozom, ami elég szigorú követelményeket támaszt. Az európai szakirodalom szerint két állandó különbség eredményez egy új fajt, az én esetemben a nyárfapereszknél az egyik állandó különbség a kalapszín, ami nem csak árnyalatban tér el, illetve a spórák is különböznek. Én ettől függetlenül változtatnak tekintem, mert annyira hasonlít a törzsalaphoz.

– Ezeknek a fajoknak te adhatasz nevet?

– Igen. Az egyik a bar lutea nevet kapta, ami azt jelenti, hogy sárga változat, a másik az atro fidrozó basis, ami fekete szál bázist jelent.

– Gondolom a kutatásod nem zárult le ezzel, mik a további terveid?

– Folytatom a kecskeméti anyag gyűjtését, és vár rám egy fajmeghatározási munka is, illetve a Szegedi Fűvészkert vizsgálatát is elkezdtem.

– Milyen lehetőségeid lesznek a verseny után? Mit gondolsz, mennyire változtatja meg az életedet ez a díj?

– Ezt elég nehéz még megmondani, mert a későbbiekben fog kiderülni. Abban viszont biztos vagyok, hogy ösztöndíjaknál, kutatási pályázatoknál figyelembe fogják venni ezt az eredményt is.

Csécsei László

Az Európai Kutatás-Fejlesztési Főigazgatóság 15. éve szervezi meg az európai államokban az EU Fiatal Tudósok Versenyét. Magyarországon 10 éve vesz részt a rendezvényen, és azóta minden évben első, második, harmadik helyezést értek el az országot képviselő 15 és 20 év közötti fiatalok –mondta lapunknak Garai Tóth János a Magyar Innovációs Szövetség kommunikációs igazgatója, a 15. Európai Fiatal Tudósok Versenyének sajtószóvivője. Európa-szerte több mint 30 ezer fiatal nevezett be az országos versenyekre, közülük került ki az a 116, aki szeptember 20. és 26. között a Millenáris Parkban megrendezett versenyen képviselte a hazáját. A 39 résztvevő ország között 15 EU tag, 10 csatlakozó ország, néhány más európai ország, és 4 Európán kívüli ország képviseltette magát. Az európai szakemberek a verseny eredményéből következtetnek arra, hogy milyen irányban fejlődik az országok oktatási rendszere.

MAGYAR SIKEREK A TUDÓSOK VERSENYÉN

A versenyen az élő és élettelen természet tudományokkal foglalkozó fiatalok vesznek részt, tehát matematika, fizika, kémia, biológia és műszaki tudományok képviseltetik magukat. A témák rendkívül széles területet ölelnek fel, a „Van-e élet a naprendszeren kívül”-től, a „Hajfestés természetes anyagokkal”-ig. A rendezvény azt vizsgálja, hogy a fiatalok hogyan próbálnak elmélyülni az őket érdeklő témákban, és a kreativitásukkal hogyan

Németh Gábor, Lukács Manuella és Nagy László a díjkioszton.

nyújtanak újdonságot a választott területen. A tudományos eredmények azonban nem elegendőek a jó helyezéshez, a versenyzőknek „el is kell adniuk” a munkájukat a zsűrinek. A

helyet lehetett elérni, a győztesek pénzjutalmat kaptak, ezeken kívül pedig a szponzorok által felajánlott díjakat, pl. kutatási ösztöndíjakat nyerhetnek a versenyzők. A korábbi

15 nemzetközileg elismert tudósból álló bizottság végigjárja a fiatalok standjait, és a diákoknak meg kell győzniük őket kutatásuk fontosságáról, hasznosíthatóságáról, és arról, hogy kiemelkedően tájékozottak a témájukban. A versenyen 3 első, 3 második és 3 harmadik

évek díjazottjainak körében végzett felmérés szerint a volt résztvevők 98 százaléka egyetemi vagy főiskolai diplomával rendelkezik, ugyanis az itt helyezést elérő diákok több egyetemre és főiskolára felvételi nélkül jutnak be. Többen a versenytémájukra alapozva sikeres céget hoztak létre, mások nagynevű cégeknél helyezkedtek el, és sokan phd. képzésen vesznek részt.

A fiatal tudósokat a Parlamentben szeptember 25-én rendezett díjátadó ünnepségen Szájer József, az Országgyűlés alelnöke köszöntötte. Az idei versenynek négy magyar résztvevője volt, közülük ketten értek el helyezést, és hárman kaptak díjat. Németh Gábor különdíjat kapott, és első helyezést ért el, Nagy László második lett, Lukács Manuella pedig az Európai Szabadalmi Hivatal különdíját nyerte el. Szintén első helyezést ért el két német fiatal: a fizika területén kutató Uwe Treske és a biológiai témával pályázó Jana Ivanidze.

Vermes Ákos (19)

Az ELTE biológus szakos hallgatója. A stresszfehérjékkel kapcsolatos kutatásainak eredményét mutatta be. A stresszfehérjék azok, amelyek az összes újonnan keletkezett fehérjének a 3 dimenziós szerkezetét alakítják ki. Ugyanakkor javítják a károsodott fehérjéket is. Ha a stresszfehérjék nem tudják ellátni a feladatukat, az a sejt elrákosodását eredményezheti.

Vermes Ákos a két állapot közötti átmenetet vizsgálta a Hsp 90 elnevezésű fehérjénél, és azt állapította meg, hogy az érzékeli a stresszállapo-

tot, és ilyenkor a fehérjék javításában vesz részt.

Lukács Manuella (19)

Az Európai Szabadalmi Hivatal különdíját nyerte el. Gyermekkor óta foglalkozik találmányokkal, több bejegyzett szabadalma is van. Most kezdte meg a tanulmányait az ELTE jogi karán, később szabadalmaztatással szeretne foglalkozni, de a versenyzésről sem mond le. Most olyan épületszerkezetet tervezett, mely saját

HAZAI RÉSZTVEVŐK

elemeibe csomagolva szállítható vasúton, közúton vagy hajón. Többfunkciós elemekkel dolgozik, melyeknek szerepük van mind a kalodában, mind az épületben egyaránt. Mint elmondta: több év, és több száz órányi munka fekszik ebben a projektben.

Németh Gábor (19)

Az egyik első díj, és az Európai Szabadalmi Hivatal különdíjának nyertese. A szolnoki Pálffy János Műszeripari és Vegyipari Szakközépisko-

la ötödikes diákja a plazmahangszórókat fejlesztette tovább. A hangszórók és típusa a torzításmentes hangzás érdekében plazmát hoz létre a levegőben. A Németh Gábor által alkotott hangszóró az eddigieknél nagyobb teljesítménnyel, és tisztábban sugároz. Németh Gábor tervei szerint a kutatói pályán marad, valószínűleg fejlesztőmérnökként dolgozik majd. A plazmaalapú hangszóróval három éve foglalkozik, a téma iránt egy publikáció keltette fel érdeklődését. Kutatási területe „az elektronika- nak igencsak kis része, de természete-

sen az elektronika minden területe érdekelt” – mondta a fiatal tudós

Nagy László (18)

Második helyezést ért el. A kecskeméti Katona József Gimnáziumban végzett, most a Szegedi Tudományegyetem első éves biológus hallgatója. Több mint ötszáz Kecskemét környékén élő gombafajt térképezett fel. Húsznál több olyan gombafajra lelt rá, melyeknek magyarországi előfordulásáról eddig nem tudtak a szakemberek, és két eddig teljesen ismeretlen fajt fedezett fel.

NYERŐ GÉPEK?

A Sulinet Expressz lehetőséget nyújt arra, hogy kedvezményesen számítógéphez, vagy új alkatrészhez jussunk. Sokféle mód kínálkozik, azonban mindenkinek más-más a kedvezőbb. Rovatunkban megpróbálunk segíteni a helyes döntésben.

A hallgatónak feltűnik, hogy nincs otthon számítógépe, vagy ha van, bizony már nem új darab. Meg feltűnik neki, mondjuk VV Laci, aki új háza közepén, havonta egymillióval kövéredő bankszámlával a háta mögött, épp állami támogatással vásárol közepkategóriájú számítógépet gyermekének. Ekkor eszébe jut a hallgatónak, hogy ő is igénybe vehetné ezt a lehetőséget, amit Sulinet Expressznek hívnak. Aki hasonlóan gondolkodik, annak szeretnénk most segíteni, és teljes képet adva a programról felvázolni, hogy milyen lehetőségek kínálóznak, és a pénztárca vastagságától függően kinek melyiket előnyös választani.

A SE_x

A Sulinet Expresszt (ahogy a kapcsolódó fórumokon nevezik: SE_x) az Oktatási Minisztérium (OM), az Informatikai és Hírközlési Minisztérium és a Foglalkoztatási és Munkaügyi Minisztérium indította, azzal a céllal, hogy „jelentősen növelje a számítógéppel való ellátottságot, és csökkentse azt a szakadékat, ami Magyarország és az európai uniós átlag között tapasztalható ezen a téren”. A program lehetőséget ad pedagógusoknak, tanároknak, felnőttképzésben résztvevőknek, diákoknak és a diákok szüleinek arra, hogy adókedvezmény igénybevételével otthoni számítógéphez jussanak. Ez azt jelenti, hogy a program keretében vásárolt számítástechnikai eszközök után a jogosult vásárló leírhatja adójából a cikk árát, de maximum hatvan ezer forintot. (ld. még: 1995. évi CXVII. törvény (Sza tv.) 36/A § (3)) A program keretében kínálnak teljes konfigurációt (azaz teljesen felszerelt számítógépet) és külön alkatrészeket is, amivel fejleszthetőek az elavulóban lévő gépek. A vásárlók ezeket a SE_x pályázatán nyertes cégek (szállítók) termékeiből választhatják ki, és a velük szerződött kereskedők üzleteiben találhatják meg. Hogy melyek ezek az üzletek, arra nagy hirdetések igyekeznek felhívni a figyelmet, de a program internetes oldalán (www.ado.sulinet.hu) célirányos rá is kereshetünk.

Egy gép otthon sokat segíthet. Fotó: Nagy László

Adókedvezményről van szó

Mivel adókedvezményről van szó, azt a fenti felsorolásból is csak azok vehetik igénybe, akik adóznak – vagyis a minimálbért kapók többsége nem. A vásárolt termék után is természetesen csak annyit kap vissza a kuncsaft, amennyi az évi befizetett adójának mértéke, de maximum hatvan ezer forintot. Arra viszont van lehetőség, hogy, ha egy családban mindkét szülő jogosult, ők mindketten leírjanak adójukból vásárlási költséget, azzal a megkötéssel, hogy egy termék megszerzéséhez nem vonhatják össze adókedvezményüket. (Ez egyszerűbben azt jelenti, hogy anyu és apu csak akkor írhatnak le adójukból bizonyos mennyiségű forintot, ha legalább két külön terméket vásárol a csemete.)

Normál esetben tehát csak arra van lehetőség, hogy az adott évben vásárolt eszközökért adó-visszatérítésként hatvan- illetve százhuszretet kapjon vissza az adózó. Egy valamire való számítógép azonban általában ennél többbe kerül, így a teljes árat visszakapni ily módon nem lehet. Lehet viszont úgy, hogy valamely szerződött pénzintézet segítségével speciális hitelkonstrukciót vesz igénybe az jogosult. Elvben ugyan lehetséges lenne, hogy alkatrészenként vásároljon össze valaki egy teljes konstrukciót, ám ezt az illetékesek úgy igyekeztek meggátolni, hogy kapható minden eszköz a SE_x-en belül, kivéve az alaplapot, ami nélkül viszont nem állíthatunk össze gépet. Egyes hírek szerint ugyan az egyik székesfehérvári üzletben „becsúszott” pár darab a keretbe, de az ilyen balesetek valószínűleg egyedinek számítanak majd a jövőben.

A hitelkonstrukciók

A megváltó hitelkonstrukcióból több is akad. Első a normál hitel, amit több bank is kínál, ez azonban nem nyújt lehetőséget, csupán az egyszeri adókedvezményre. A többi, és szempontunkból érdekes konstrukciónál már megtehetjük, hogy akár három éven keresztül évi hatvan ezer forintot visszafizetve kiadott pénzünkkel. E konstrukciókat – egyelőre – csak a Kereskedelmi és Hitelbank Rt.-nél (K&H) vehetjük igénybe, a többiek tartózkodtak a fenti lehetőségek bevezetésétől. A K&H-nál igényelhetünk letétet, itt a meglévő, és számítógépre szánt párszáz euró (önerő) egy letéti számlára helyezi a bank, amiből is folyamatosan fizeti a gépünk árát a szállító felé, mi pedig három éven keresztül visszaigényel-

hetjük a hatvan euróval. Ezért a letéért hirtől tizenkétezer forintig terjedő összeget kell fizetnünk a banknak kezelési költségként. A következő, és minden valószínűség szerint a legtöbbet által igényelt: a tartós bérlet. Ez dióhéjban azt jelenti, hogy hitelt kérünk a banktól, és a kapott összegből kifizetjük vágyott konfigurációnkat, majd a banknak, havonta meghatározott törlesztőrészlet formájában csorgatjuk vissza a pénzt, és persze a kamatokat. A felvett hitel ugyanis havi 1.95%-os, változó kamattal bír. A konstrukcióban bármilyen összeget felvehetünk száz- és ötszáz ezer között, 18 – 36 hónapos futamidővel, amennyiben a bank hitelképesnek talál minket. A hitelképességéről egyébként a bank internetes honlapján bárki maga is meggyőződhet (www.khb.hu) annyi azonban leszögezhető, hogy csak a biztos anyagiakkal, és lehetőleg valamennyi önerővel rendelkezőket tekinti a bank ideális partnernek. Példaként szerepeljen, hogy egy három fős családnak, két nettó ötvenezres fizetéssel, egy 180 ezres konstrukció megvásárlására igényelt 36 havi futamidejű hitelt csak húsz ezer forint hozzáadásával vállalja a bank, 23.40%-os éves kamattal. Tartós bérlet esetén a három éves futamidő letelte után még öt (!) évig tilos eladni a megvásárolt gépet.

Harmadik hitellehetőségünk a lízing, mely fantomként szerepel a sorban, ugyanis minden nagyobb értékesítőhely, sőt, a bank központi szolgálata is a területi bankfiókhoz irányított minket információért, ahol érdeklődésünkre közölték: „ilyen nekünk nincs”. Ettől függetlenül a szolgáltatás valószínűleg létezik, csupán a rendszerben uralkodó tájékozatlanságra példa esetünk. A konstrukció nagy vonalakban hasonlíthat a tartós bérletre, különbsége abban bújhat meg, hogy lízinggel való vásárlás esetén kezdetekben egy nagyobb összeget kell fizetni a gépért, mivel ez esetben a forgalmiadót egészen, a vásárlás elején kell letenni, majd havi lízingdíjat fizetni a használatért. A gép mindvégig a bank tulajdonában marad, a lejárat (3 év) végén pedig egy meghatározott maradványértékért cserébe megvásárolhatjuk erősen elavult, és leértékelt gépünket. Arról azonban nem szól a fáma, hogy mi van akkor, ha nem kívánjuk megvásá-

2003 első negyedében Magyarországon 10%-kal csökkent az új számítógépek forgalma, miközben a közép-kelet-európai régióban 20%-kal nőtt az új gépek értékesítése. Ezer főre vetítve hat új számítógép talált gazdára az országban, míg tavaly ez a szám 24 volt, sőt, Nyugat-Európában jócskán száz felett értékesítettek ugyanezen idő alatt. E tendencián kíván változtatni a 2003 júniusában indult Sulinet Expressz program, ami lehetővé teszi, hogy az a pedagógus, oktató, hallgató és diákot nevelő szülő, aki ekkortól számítógépet, esetleg más informatikai eszközt vásárol, bérel vagy lízingel, évi 60 ezer forintot írhat le (akár több éven át) az adójából. A modell az információs társadalom kiépítésében élen járó Svédország volt, ahol hasonló rendszerben két év alatt 180 százalékkal sikerült növelni a számítógép- és Internet használatot.

Az előzetes számítások azt mutatják, hogy a háztartások mintegy ötven százaléka veheti igénybe azokat a kedvezményeket, és a program mint-

egy százalékkal növeli meg éves szinten a magyarországi (átlagosan 250 ezres) újszámítógép-eladásokat.

Az eszközök forgalmazására kiírt pályázatra 149 cég jelentkezett, ezek közül 66-ot hirdettek ki nyertesként. A fő kritérium az volt, hogy a vállalkozások otthoni használatra alkalmas, korszerű és olcsó informatikai eszközökkel pályázzanak. A forgalmazók 1800 ponton, földrajzilag egyenletes megoszlásban kínálják eszközeiket: az érdeklődők 258-féle számítógéphez, 72-féle szoftverhez, valamint többfajta nyomtatóhoz, kivetítőhöz, digitális kamerához, modemhez, hordozható memóriához juthatnak hozzá kedvezményesen. A forgalmazók listáját a program Internetes oldalán lehet megtalálni.

Az akció dőcögve indult, hétről hétre húzódtott a kezdés. Május vége helyett csupán július 1-jén adta át a vevőnek a budapesti Póluš Center egyik szaküzletében Magyar Bálint

oktatási miniszter az első kedvezményes gépet. A csúszás oka állítólag az volt, hogy nem sikerült kiépíteni a biztonságos ellenőrzést, amire azért volt szükség, mert a hazai számítógéppiacon rengeteg az illegális termék. Az Oktatási Minisztérium (OM) szerint érdemes volt várni, hisz elérték, hogy az illegális úton beszerzett terméket nem lehet eladni a Sulinet Expressz program keretében. Ezt úgy oldották meg, hogy az adóhatóság által ellenőrizhető bizonylatot kapnak a jogosultak, és a vásárolt eszközöket hologramos matricával látják el.

A jelentős feketeipari jelenlét miatt azonban a Sulinetes gépeknél jóval olcsóbbakra is bukkanhat a vásárló az üzletekben. Az erről júliusban kibontakozó vita kapcsán az OM közölte: a Sulinet Expressz program járulékos haszna, hogy az informatikai piacon is teret nyerő szürkegazdaság kifehéredik, hiszen hiába árulnak bi-

zonyos cégek a Sulinetes termékek-nél néhány százalékkal olcsóbban, az adókedvezmény nagyságával biztosan nem tudják lejjebb szállítani árait. A számítástechnikai piac évi 250-300 milliárd forintra becsült forgalmának mintegy 15-20 százaléka feketén működik, ami az államnak évi 12-15 milliárd forintos kárt okoz.

Szeptember elején a számok azt mutatták, hogy a Sulinet Expressz program sikeresnek mondható, forgalma eddig meghaladta a kétmilliárd forintot. Az egymilliárdos határt augusztus 28-án lépték át, tehát alig egy hónap alatt megduplázódott a program keretén belül eladott számítástechnikai eszközök összértéke. A szaktárca adatai szerint szeptember 8-ig 5362 számítógépes konfiguráció, 7223 egyedi termék (digitális fényképező, szkennert, nyomtató), illetve 286 szoftvert talált gazdára az adókedvezményes akció keretében. Az eddig eladott több mint 5000 gép közül 152

notebook (hordozható számítógép), illetve 151 márkás asztali gép található, a döntő többség azonban a „rugalmas konfiguráció” kategóriába tartozik. Ez utóbbi azt jelenti, hogy a gépet a megrendelő kívánsága szerint, jó nevű és „névtelen” gyártók alkatrészeiből állítják össze. Ha az arányokra vagyunk kíváncsiak, alapul vehetjük, hogy a hazai PC-piac évi forgalma 200 ezer darabra tehető, ennek 20-40 százaléka, tehát 40-80 ezer darab kerülhet a lakossághoz. A középértéket alapul véve 60 ezer lakossági számítógéppel számolhatunk. Ehhez képest már jelentősnek tűnik az a 15-20 ezres mennyiség, amely az első hónapok alapján erre az évre jósolható. A várakozásokat az is alátámasztja, hogy számítástechnikai termékek piacán a szeptember és december közötti időszak a főszezon. Erre a mostani akció esetében az is rásegít, hogy az év végén vásárlók járnak a legjobban, hiszen ők csak alig három hónapig kényeszerülnek „meghitelezni” az államnak a gépvásárláshoz igénybe vett adókedvezményt.

A SULINET EXPRESSZ TÖRTÉNETE

rolni akkorra már erősen hulladék kategóriába sorolható masinánkat, és meghagyjuk azt a bank tulajdonában.

Végezetül leszögezhető, hogy a három közül bármelyik hitelkonstrukció lehetőséget biztosít arra, hogy három éven át visszaigényeljük hatvan ezer forintot. A végső összehasonlításnál, a banknak befizetett kamatokkal, – és a visszakapott 180 ezer forinttal – együtt 10-től 60 ezer forintig terjedő összegért kaptunk meg egy 180-200 ezret érő számítógépet. Innentől már mindenki maga kell hogy döntsön, és kiválassza azt a konstrukciót, amelyik számára a leginkább megéri, illetve amelyekre futja a pénzből.

Rendszerhibák

A SEx-hez kapcsolódó fórumokon, amit egyébként illetékes válaszadók nem nagyon látogatnak (!), jó néhány problémára bukkanhat a kíváncsiskodó. Ilyen például az, hogy az értékesítők jó része két árlistával dolgozik, azaz ugyanaz az árucikk – néhol jóval – drágább SEx-esként, mint anélkül. Annak ellenére, hogy az oktatási tárca és a kereskedők által aláírt szerződés leszögezi: ugyanaz a termék nem lehet drágább Sulinet Expresszmatricával, mint nélküle. Azért van lehetősége a kereskedőnek mégis fenntartani a különbséget, mert a programban meghatározott árakat admi-

nisztrációs okokból nem tudják olyan gyorsan változtatni, mint a csak piachoz kötött másikat. Arról van tehát szó, hogy a számítógéppiacon uralkodó pangás miatt a nem Sulinetes eszközök árát egyszerűen lejjebb vitték az üzletek, míg a SEx csak bizonyos

idő elteltével igazodik hozzá. Ez talán a közeljövőben, az OM ellenőrzései révén megváltozik, azonban addig ebbe bele kell nyugodnia a vásárlónak, és azzal vigasztalnia magát, hogy az adókedvezmények miatt messze a SEx éri meg jobban.

Azt is megfigyelték néhányan, hogy bizony a programban nem lehet a legújabb és legjobb típusokhoz hozzájutni. Nos, ez érthető, hisz a cél az, hogy olyanok is számítógéphez jussanak, akik addig nem teheték, és az a gép tanulmányaik, mun-

kájuk során segítse őket. Mivel a csúcsmínőségű számítógépeket szinte kizárólag a játékok képesek kihasználni, így, aki mondjuk Delta Force-ozni akar, ne is nézegessen a SEx háza táján.

A legnagyobb gond viszont az, hogy a rendszerben rendkívül sok téves információ mozog. Nem ritkán tájékoztatják félre a vásárlót, mond egymásnak ellent értékesítő, kereskedő és bank. Ebben a helyzetben az igényjogosult vagy továbbá, és másik üzletet keres, vagy addig bizonygatja igazát, míg el nem hiszik. Biztos információt jelenleg csak a fent említett honlapon találhatunk, esetleg a (06-1)-318-1-318-as telefonszámon, ám a banki konstrukciókról csak az adott bankban tudnak – talán – tájékoztatni. A helyzet remélhetőleg változni fog, ám jelenleg türelemre és kötélidegkre van szüksége annak, aki vásárolni szeretne.

Elgondolkodtató az is, hogy vajon mennyire találta a program. Jelenleg ugyanis a tehetősök felújíthatják gépeiket, vásárolhatnak digitális fényképezőgépet, kamerát a program keretén belül, de korántsem ilyen biztos, hogy a kevésbé hitelképes, önerővel nem bíró, szegényebb családok is igénybe tudják venni a Sulinet Expresszt.

Hauptmann Tamás
Csécsi László
fotó: orio

MI ÚJSÁG AZ ÜZLETEKBEEN?

Közel húsz értékesítő helyet restünk fel, hogy az elvi működés mellett megtudjuk azt is, hogy a gyakorlatban mivel találkozhat a kedves és türelmes vevő.

Az üzletek javában sok az érdeklődő, ám java részük még bizonytalan. Egyes – jellemzően magyar – vélemények szerint igazán akkor lesz sikeres a program, ha az APEH jövő márciusban visszaadja a pénzeket, és az emberek elhiszik, hogy tényleg működik a dolog. A kezdeti nehézségek után azonban már kezdenek gördülékenyen folyni a dolgok, karácsony körül már nagy rohamra készülnek az üzletek. Azt viszont, aki most akar vásárolni, még furcsa állapotok fogadják: Az árusítás körülményes, a sok papírmunka hosszú időt vesz igénybe, és a kinézet ár sincs mindig raktáron, –mivel a kereskedők még nem tudják felmérni, hogy mely termék fogy majd a legjobban–, így gyakran előfordul, hogy rendelni kell, ami pár nappal megtoldja az izgalmas várakozást.

A különböző üzletekben jócskán eltérő a kínálat és a vásárlási lehetősé-

ség is. A többség legalább háromféle hitellehetőséget kínál, ám nem mindenhol található olyan, amivel több éven keresztül igényelhető vissza az adókedvezmény. Akadhatunk olyan üzletre is, ahol az aktuális szállító nem újította meg a kínálatot –mivel arra a pályázati szerződés csak lehetőséget biztosít, kötelezővé nem teszi–, így az tavaly novemberi, tehát jóval magasabb árakkal dolgozik, ráadásul nem a legmodernebb típusokat kínálja. A felkészültebb cégek azonban egy-kéthavonta frissítik a készletet, és igazítják a Sulinetes árakat az aktuális piaci árhoz.

Az eladók tájékoztatlansága is komoly elijesztő tényező lehet. Van, ahol a program alapvető szerkezetével sincsenek tisztában – főleg a múltknál –, így ne dőlünk be, ha egy opciósnak számító processzort csak úgy akarnak nekünk eladni, ha előtte már vásároltunk egy teljes számítógépet, amihez ugye már van processzor.

A teljes gépet vásárlók legnagyobb része a tartós bérleti, vagy letéti konstrukciót választja, ám főként részegy-

ség fogy a kereskedőknél. Ez azt jelenti, hogy többen fejlesztik a már meglévő gépeiket, illetve rakják össze alkatrészenként a masinát, és nem vágnak bele a több évig húzódnó hitelkonstrukcióba. Azonban ezen a teljesgép-vásárlás téren is jelentős növekedéssel számolnak az eladók, amennyiben több pénzintézet is jelentkezik a fentiekhez hasonló hitelkonstrukcióval – ami jelenleg csak a K&H Banknál van.

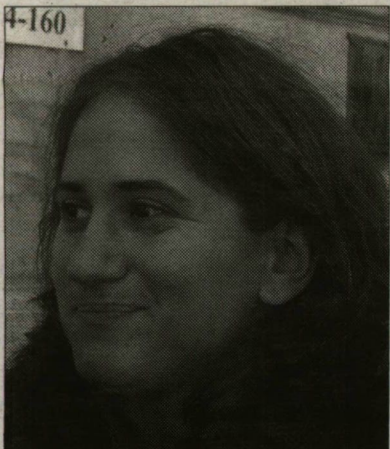
Pár kiskereskedő fenntartásokkal van a programmal szemben, és egyelőre kivár. Állításuk szerint nem tűnik gazdaságosnak az árból számukra fennmaradó 3% nyereség, azal együtt, hogy a három év garancia alatt előforduló javításokat is nekik kell finanszírozniuk.

Mindent egybevetve annyit mondhatunk, hogy mind a kereskedőknek, mind a szállítóknak bele kell rázódnia a programba, ami a lehető legrovidebb időn belül meg kell, hogy történjen, hiszen a hamarosan beinduló nagy vásárlási rohamot azok tudják meglovagolni, akik a leghamarabb rugalmassá, versenyképessé válnak.

ISMERED A SULINET EXPRESSZT?

Molnár Edit

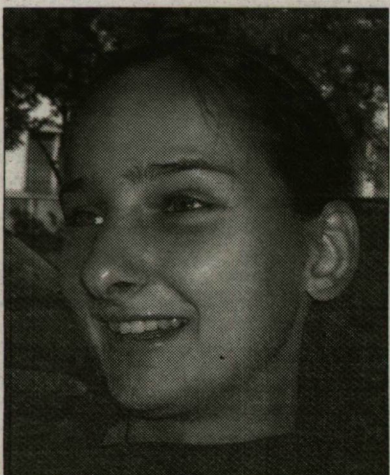
V. jog

Utánanézttem már, és úgy néz ki, igénybe is veszem, mert jól jönne egy gép. Valószínűleg készpénzben fizetem, de nem veszek fel hitelt, inkább gyűjtök. Ez a verzió igazság szerint nem is foglalkoztat, nem szeretem a hitelt.

Trenka Katalin

IV. magyar

Nem jártam utána a Sulinet Expressznek, nem is érdekel különösebben, mert az otthoni számítógémem teljesen megfelel arra, hogy bepötyögjem a dolgozataimat. Netezni máshol szoktam, úgyhogy nem érzem, hogy szükségem lenne erre a programra.

Karácsonyi Petra

V. francia

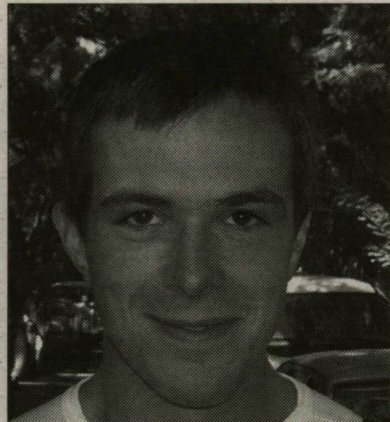

Még nem vágtam bele, de tervezem, igaz, nem mostanában. Van otthon egy nagyon régi gépem, és, bár csak szövegszerkesztésre használom, aminek megfelel, azért elkelne egy jobb is.

Kóhalmi Péter

IV. magyar - II. filozófia

Megbeszéltük a szülőikkel, aztán arra jutottunk, hogy nem éri meg még így sem. Rendben van, hogy le lehet

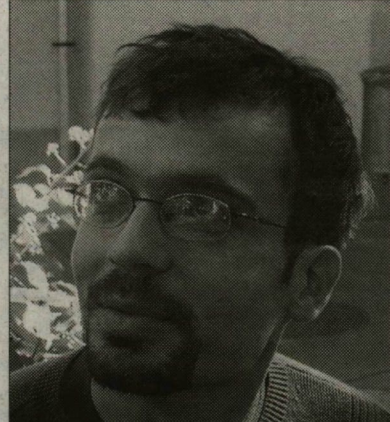

írni az adóból egy jelentős összeget, de szerintem más forrásokból be lehet szerezni jóval olcsóbban számítógépet. Persze a sulinetesek fix, garanciális és tiszta gépek, amit meg máshonnan szerzel be, az nem ennyire tuti, de olcsóbban jön ki, és ez a lényeg. Ha már választanom kéne, inkább ez utóbbi mellett döntenék.

Kuklis Krisztián

programozó matematikusk

Ismerem a programot, és a párommal szeretnénk még idén igénybe venni. Jó lehetőségnak tartom, örülök neki. Igaz, hogy drágábbak a gépek, de

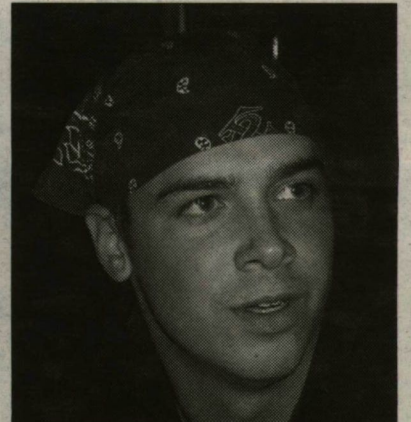
ha a nagy részét visszakapom a befizetett összegnek, akkor ez mért zavarna?

Az is igaz, hogy alkatrészt érdemes inkább venni, mert a teljes gépet csak több részletben tudod visszaigényelni. Emiatt persze nem biztos, hogy akinek eddig nem volt pénze számítógépre, az most vállalni tudja a hitelt, ami a kifizetéshez kell.

Angyal Áron

II. angol-ének

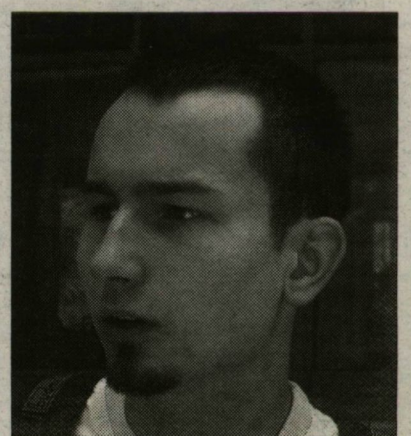
Reklámokban, hirdetőújságokban találkoztam ezzel a programmal. Szerintem a kínált termékek minőségéhez képest sok pénzt kérnek értük. Ha

elmegek egy kereskedőhöz, ugyanannyi pénzért egy sokkal jobb minőségű gépet össze tudok állítani magamnak. Oké, kapok kedvezményt, de ahhoz, hogy egyben kifizessem az egészet, hitelt kell felvenni, én meg nem vagyok hitelpárti. Szeretem, ha ki van fizetve egyben az egész.

Dragon Dániel

II. geográfus

Hallottam róla ezt-azt, és az a probléma velem, hogy nincs bennem még a köztudatban, azaz nem egyértelműek a dolgok, sok a homályos rész, például hogy mit lehet, hogyan, kitől...

A finanszírozási oldalhoz csak annyit, hogy meg lehet oldani a kifizetést, hisz sok helyről lehet pénzt szerezni, itt a diákhitel, akkor a tartós bérlet. Az adókedvezmény meg plusz jó dolog hozzá. A tájékoztatás viszont lehetne jobb.

VÁLTOZIK A SEx?

Kovács Péter, az Oktatási Minisztérium illetékes jogásza beszélt lapunknak a Sulinet Expressz változtatni valóiról.

– A mostani helyzet szerint a Sulinet Express megfelel az előzetes célkitűzéseknek. Tartottunk a kínálat cserélődésének nehézségétől, hogy problémás lesz az új termékek bevezetése, és a régiók kifuttatása, de a szállítókkal és értékesítőkkal ápolott jó kapcsolatnak hála, úgy néz ki, hogy mindez elég rugalmasan fog működni. A pénzügyi konstrukciók kínálatával azt kell, mondjam, nem vagyunk megelégedve, de a pályázat keretében ezt nem is volt módunk

szabályozni. A pénzügyi intézetekkel a nyertes szállítók kötötték szerződést, mi azt szabályozhattuk, hogy csak olyannal köthető szerződés, aki vagy a korábbiaknál kedvezőbb pénzügyi konstrukciót vagy más termék megszerzési módot kínál.

Tervezzük a pályázat kibővítését, hogy azok, akik az előző alkalommal nem nyertek, új pályázatot nyújthassanak be. Így szélesebbé a termékkör, és az új szállítók megjelenésével a piaci árak is nyilvánvalóan kedvezőbbek lennének. Egy másik jellegű változtatás érinti a szerződéseket is, így azt még a szállítókkal egyeztetniük kell, ezért ezekről nem szeretnénk idejeko-

rán beszélni. Annyit azonban elmondhatok, hogy az OM célja, hogy minél kedvezőbb feltételeket sikerüljön biztosítani az igénylőknek, és elérni, hogy minél többen tudjanak vásárolni.

Szélesebb körben, és minél pontosabban szeretnénk tájékoztatni az embereket, mert e területen még vannak hibák. Az a meglátásunk, hogy a tájékoztatás során elsikkad, hogy a tartós bérleti konstrukció olyan lehetőség, amely a legeslegjobb kihasználtságát biztosítja a programnak. Ez sok helyen nem világlik ki, pedig ez az egyik legfontosabb hír, aminek a fiatalokhoz mindekképpen el kellene jutnia.

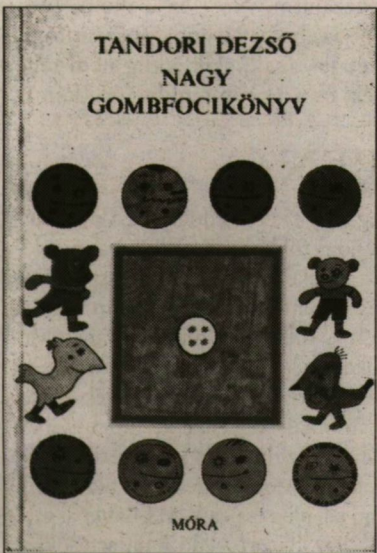
A LIVERPOOL A VÍZIVÁROSBAN

„Pezsgett a traubiszóda, pezsgett a labdarúgóélet.“

Húsz évvel ezelőtt a Szent Mihály utcai pincelakásunkban nemzetközi mérkőzések zajlottak, természetesen gombfocival. Eközben Bordányban, az ÁFÉSZ vegyesboltjában találtam egy könyvet, beleolvastam és tudtam, ebben a műfajban mindössze ígéretes amatőr szintig juthatok el.

1978 augusztusában, a Vízivárosban egy teraszon gyűlt össze mindenki, aki számított a nemzetközi labdarúgóéletben, valamint játékmédvák, madarak és Mynyutti felügyelő. Közös akaratuk eredménye, hogy az angol bajnokság első és második ligás csapatai kiegészülve a Vízivárosi FC-vel, az Old Trandor stadionban elindultak a Nagy Vízivárosi Nemzetközi Gombfocitorán.

Ha végigköveted a regényt, részese lehetsz kis csapatok nagy győzelmeinek, tippelhetsz a mérkőzések várható eredményére, pontosan vezetett tabellákon követheted a bajnokság állását. Szinte személyes ismerőseid lesznek a játékmédvák, világsztárok és madarak. Miközben a Verébközpontban élénk érdeklődés mellett elindulnak a második liga és a kupa küzdelmei, lassan kirajzolódnak az esélyek, de hogy ki lesz a bajnok, azt nem árulom el.

Vigyázat! A kiadó a könyv végén előrelátóan feltüntette: „Nyolc éven felülieknek“.

Szívesen írnék még a könyvről, de sajnos mennem kell. Lányaim a kishobáiban már felállították a Szent Mihály Gombfoci Stadiont, hamarosan kezdődik a Liverpool – Bayer München rangadó. Várható nézőszám: 5 fő.

Tandori Dezső
NAGY GOMBFOCIKÖNYV
Móra Könyvkiadó – 1980
327 oldal, 25 Ft.

Peter János

EGYEDÜL ÉLEK E FÖLDTEKÉN

Jó hely Magyarország, itt színészek játszanak rock zenét, zenészek szerepelnek filmekben. És Ti hol voltatok, hogy csak mintegy százan voltunk a JATE klubban. Lilla, Te hol voltál? Haza mentél? A Szegedi Tudomány Egyetem hallgatója lettél. És te, Ákos, Szilvi, s mit tudom én? Miért nem voltatok itt?

Volt egy koncert, ahol az ének nem szólt valami jól, de a szövegeket tudjuk, volt egy koncert, ahol talán százan voltunk, de mi jól éreztük magunkat, s volt az Amorf Ördögök. Várhattok, míg újra jönnek. Akkor találkozunk?

Amorf Ördögök
Szeged – JATE Klub
2003. szeptember 12.
100 néző kb.

KIÁLLÍTÁS A RÁKÓCZI-SZABADSÁGHARC EMLÉKÉRE

Szeptember 30-án, kedden délután 16.30 órakor a Fekete Házban nyílik a Cum Deo pro patria et libertate – Istennel a hazáért és a szabadságért emlékkiállítás a Rákóczi-szabadságharc zászlóbotlásának 300. évfordulóján című tárlat. A kiállítást Gyulai Endre szeged-csanádi megyéspüspök nyitja meg. Közreműködik Fülöp János tárogató. A kiállítást Medgyesi Konstantin és Orbán Imre rendezte. A tárlat megtekinthető: 2004. február 29-ig.

Solymosi Bálint: ÉLETJÁRADÉK Prózatételek

III/1/e
A névtáblája alatt a bejárati ajtó olvasod: TÉVEDÉS KIZÁRVA.

Akkor neki a külvilág – egy közönséges tévedés?

A világ, mint tévedés és valami? Anyád. (Hallod nagybátyádnak, az öreg Sándornak rekedt hangját.)

III/1/f
Jól van, akkor jövök holnap is; meg kell próbálni újra meg újra, nem szabad feladni. Egyébként meg – persze, hogy hibázok, ha már tévedni nem tudok. Most hol vagyok?

XII/1/a
Eljött hát újra a nescafe időszaka. Írod. Néha kisétálsz azért eszpresszót inni az SZTK büféjébe, az ott jó. Egyszer csak összefutok a Barátok közt egyik főszereplőjével. Ezt onnan tudod, hogy a melletted lévő mamika könyökkel oldalba vág, hogy nézze már, itt van a „zsolti” a Barátok köztből. Ezt a szerencsét! Mi lehet a baja?

Ő is csak ember. Válaszolod illően. Az öregasszonynak a szerelem fényével telítődött tekintetét könnyek homályosítják el; hogy miért próbálok én őt lebeszélni? És miről?

Vagyis az igazán betegnek a javára szolgál, bármi történjék vele. Gondolod.

XI/1/d
„A világrengető nagy események kábító tűzijátékában néha észre sem vesszük a mindennapi élet sodrában felbukkanó percemberkéket...”

Számolt be születésed körülményeiről vezércikkében a helyi újság egy héttel az esemény után. Ah! Kit érdekel! Csak fekszel elkéülve az inkubátorban, mely inkubátor –, lift a világűrbe.

VIII/1/e
Megoldani az élet rejtélyét! Haha! Nevet föl nagybátyád, az öreg Sándor. Mi az? Elmeséled az életed, már megint, újra meg újra, mintha nem unnád kurvára, hogy ott és akkor és így meg úgy, és végül –, hogy valakit agyonütöttél, és hogy a csókák vájják ki szemed, ha nem igaz! És nézel hülyén! Na, mi ebben a rejtélyes? Mi van ezen megoldani való? Mondjuk pl. egy komolyabb betegség az gyógyítana filozófiából, kölyök. Nem maradna más csak a keserűség, a kegyelem gyakorlása isten fölött, és a kitartó figyelem külön-külön vágyaidra. Mondta a nagybátyád nevetgélve, és már indult is; szinte repült orkánja „maga után a hőstett után” az

erős déli szélben. És a világ mintha neki akart volna egyedül tetszeni.

X/1/b
A zsírkréta nem volt kenyerem; azonban '72 végén vagy '73 elején „vincze” rajztanár hatására úgy véltem, felragyogtathatom tehetségemet, és azt a különös és szinte már veszélyesnek mondható szépséget, mely pl. Petőfi Sándornak, a lánglelkű forradalmárnak és költőnek kiváltsága, Petőfi arcképének színes, nagyméretű megalkotásával (e szépséget tehát) közkinccsé, mi több, úgymond az iskola tanulóinak szükséges lelki táplálékká tudom tenni. Valójában irgalmatlan ödzkodás volt bennem az iránt az egyébként mindent felülmúló vagy iránt, hogy magamat (e szépséget tehát) szépségre és nagyságra ehés lányok és fiúk próbájának vessem alá, és hogy magamat azon izguljam szét, hogy majd lelkesek lesznek avagy közböcsök.

X/1/c
Miért nem hiszek saját művészetemben és fortélyaimban? Tettem föl idejekorán a kérdést. Mert nem hiszek. Válaszoltam.

XIII/1/b
Anyám is milyen!

X/1/f
Milyen volt vinczetanár? Állandón ölelésre tárt karok. Hirtelen felálló, együttérzésről tanúskodó indulatok; tudja ő, hogy mindenki meg fog változni, csak a lányok nem, mert (azok) akkor is lányok maradnak. Csak akkor érdemelték ki figyelmét, ha bűdösek voltak, akár a trágya.

Barátként tisztelt és biztatott. „Ébresztő!” Kiáltott rám néha.

VII/1/b
Szükségből reggel egy lángos a Marx téren, hogy tátogni tudjal valamit majd az órán, ha kérdeznek, és ne a pad „ma nincs tej” golyóstollal vésett felirata horzsolja fekélyesre a gyomrod belülről. Meg egyébként is – a tanár részéről kizárólag a rossz lelkiismeret intézi hozzád a kérdést.

„Miből van a vér?”
Majdnem elhanyagol magad attól, hogy ennyire nem szeret téged, és mindezt nyitott szemmel teszi mindjárt az első órán, ahelyett, hogy szemét lecsukná és megpróbálna elaludni. Az nem kifejezés, hogy nem akarsz ott lenni. Elsápadsz. Milyen vér? Az enyimé vér? Miből volna? Örölt, szarított lócsont, szóval csikócsontpor,

bulgár rózsaoilaj, meg ilyenek, ha engem kérdez a tanár nő.

VIII/1/e
Egy szovjet hematológiai tudományos kutatóintézetben Poligljukin néven vérhelyettesítő anyagot szerkesztettek, amellyel hathatósan lehet pótolni az emberi vért; a teljesértékű vérpótló anyaggal valamennyi vértömlesztő állomást ellátták.
Ó, Poligljukin! Épp' jókor! Poligljukin, a biofizika muzsikja!

III/1/f
Petőfi Sándornak az én példaképem születésének 150. évfordulóján csodálatos rajzkészségemnek köszönhetően Szeged városába látogathattam, és ott találkozhattam nagybátyámmal, az öreg Sándorral. A Szent István tér körül csavarogtunk; ő tehát tette a dolgát, én meg mintha képzeletem játékat kaptam volna kézbe, újaimat járatam a város házainak falain, a kirakatok rácsain, a tél csupálta faágakon, utcai kutak nyomókarjain stb. Nem ejtett rabul, de idegesített: a város elhagyatottnak tűnt és egészségtelennek, hol az ember szüntelen megbetegedései és a megélhetési gondok alállják a kéjvágy útját; de nem úgy az öreg Sándorét, nagybátyámét, aki áhítatra intő, hányás szagú pofával, mintha volna afféle alföldi Mr. Philip Marlowe, a magán- detektív nyugodt és kitartó humorával közölte – „a halál feljött ablakainkon”.

III/1/g
A Szent László utca 7. szám alatt, ahol kb. másfél év múlva már én lakok mint albérlő, az ott álló ház egyik lakásának fürdőszobájában a vízmelegítő bojlerből kiömlő szénmonoxid meggyilkolta a későbbi főbérlő és dj apját és nővérét, majd a lakásból kiömlő és fölfelé áramló égéstermék a kéményen át visszajutott a magasszint fölötti lakásba, ahol egy idős asszonyt és a lányát másnap reggel szintén holtan találták.

Én '74 telén ismeretlen barátommal költöztem abba szobába, hol a dj apja és nővére élt át fulladásos haláluk reggeléig valószínűleg megannyi gyönyörűséget, hisz' a fájdalom gyönyörködtet. Hogy ide jutottam (kirúgtak a kollégiumból stb.) az nagyrészt anyám műve volt. Gondolod. Sírnam a döbbenettől. Egyedül leszek és elegáns leszek.

VIII/1/f
„Adjunk vért Vietnamnak!”

SOLYMOSI BÁLINT

Kunszentmártonban született 1959-ben, '89-ig Szegeden élt, jelenleg Budapesten. Megjelent kötetei: A múnéger (versek) – JAK, 1992; Agak a hamisciprusról (novellák) – Seneca, 1995; Detonáta (regény) – Orpheusz, 2000. Móricz-, Soros- és NKA-ösztöndíjas, 2001-ben Artisjus irodalmi díjban részesült.

Németh Gábor, a Detonáta című regényről: „Solymosi Bálint könyvében aztán tényleg minden megvan, amiért könyvet szoktunk venni aluljáróban. Az összes regényes esemény. Szerelem, halál, meg amit e kettő közé szoríthat a Jóisten egyáltalán. Az egész készletet bepakolta dobozba. És mégsem a királmolható dolgainkért érdemes birtokolni... A Solymosi-szöveg – pokolira lassított robbanás... Ki látott már házat fölrobbanni? Terv és anyag néhány méterrel a talaj szintje fölé emelkedik, hogy minden erő ellenére megtartsa eredeti rendjét, mielőtt végleg megsemmisülne. A Detonáta szavai sugárzó tárgyak – ezt a pillanatot állítják bele a leírás örökkévalóságába. Bár a semmi árnyéka vetül az egészre, minden megvan még. Igaz, egy egész élet hitele kell, hogy a végső kudarcnak méltó fedezete legyen.”

TANDÍJ AZ ELTÉ-N

Az ELTE diákjai úgy érzik, becsapták őket: amikor felvételiztek, szó sem volt arról, hogy fizetniük kell a második szakért. Mintegy 2500 olyan hallgató köteles szeptembertől tandíjat fizetni, aki korábban ingyen tanulhatott. Az átszervezés után minden olyan diáktól félévente kb. 70 ezer forint tandíjat kér az egyetem, aki tanárképes szakja mellett nem tanárképes szakot (például kommunikáció, régészet, skandinavisztika) végez. A következő sorok az ELTE Bölcsészkarának lapjában boncolgatják a problémát.

EGY ÚJ KORSZAK HAJNALÁN

forrásokat az intézmény, hanem saját magának kellett kigazdálkodnia azt.

Aki az ELTE bölcsészkarának hallgatója, tudja, hogy évek óta nem telik olyan apró dolgokra, mint kréta, fénymásoló papír. A komolyabb szemléltető eszközökről inkább ne is beszéljünk...

A béremelés megrogyasztotta egyetemünk gazdálkodását, amit a tetemes első félévi hiány már jelzett. Erre ráadásul tett még egy lapáttal az idén június 16-án keltezett kormányrendelet.

Ez kimondta, hogy minden minisztériumnak 2,5%-os költségcsökkentést kell gazdálkodásában végrehajtani, tekintettel az államháztartási hiányra. Az oktatási tárca sem menekült meg a megszorító intézkedés hatásai elől. Mindez az ELTE számára 382 millió forint elvonást jelentett. Ezt már nem lehetett a lenyelni, jelentős részét a hallgatókra kellett hárítani.

Így érkezett el az őszi évkezdés és sok hallgatótársunk szeptember második hetében azzal szembesült, hogy "B" szakjéért, ha nem tanárképes, fizetni kell. Mindez az első, államilag támogatott alapképzésre is vonatkozik. A meglepetés nagy volt, már csak váratlansága miatt is, ráadásul több 10 ezer forintos kiadást jelent a diákok nagy részének félévenként.

Sok első hallgató a nyáron megkapta a sikeres felvételtől szóló levelet, örült, hogy felvették az államilag finanszírozott képzésre, aztán szeptember elején szembesült azzal a ténnyel, hogy bocsánat, de mégsem.

Az indoklás a Tanulmányi Osztály részéről az volt, hogy csupán egy törvény adta lehetőségüket érvényesítették, hiszen már korábban is kellett volna fizetni a B szakért, de egyetemünk – mintegy nagylelkű gesztusként – állta helyettünk. Most azonban nincs pénz.

Az ominózus fórumon még az is elhangzott a Tanulmányi Osztály illetékesének szájából, hogy a fizetési kötelezettségről, illetve a nagylelkű

gesztusról egyetemünk diákjainak tudniuk kellett.

Bonyolítja a helyzetet az új SZMSZ bevezetése is, ami kötelezővé teszi a szakok együttes végzését. Magyarán vagy minden szakra be kell iratkozni, vagy egyikre sem lehet. Ez a tény kissé zsarolásízűvé tette az ügyet, különösen úgy, ha a hallgatók késői értesítésére gondolunk. Van olyan hallgató, akinek mindkét szakért fizetni kell, az pedig már 170 ezer forint. Összehasonlításképp megjegyzem, hogy egy "fizetős" egyetem jogi karán 150 ezer forintba kerül egy félév.

Még pikánsabb a politikaelmélet szakos hallgatók esete. Ez a szak átkerült a TáTK-ra, ahol szeptember 2-án (!) döntöttek a fizetési rendszerről, mely szerint szeptember 12-ig (!) 32. 500-50.000 forintot – a hallgatói jogviszonytól függően a teljes költségtérítés felét – kellett befizetni a beiratkozás elismeréséhez. Az idő rövidsége miatt a hallgatók kérétek, hogy valamilyen formában könnyítse meg a Társadalomtudományi Kar a teljesítést, de dr. Rudas Tamás dékán úr elzárkózott a kollektív átutemestéstől, csak az egyéni legenyhítő kérésekkel foglalkozik. Felvetődött, hogy legalább át kellene október 15-re tenni a fizetést, mert mégiscsak akkor jön a diákhitel. Erre az volt a válasz, hogy egyáltalán nem biztos ez a dátum. Előfordulhatnak csúszások.

A pénz pedig most kell...

L. T.

*

Lapzárta után érkezett a hír, miszerint a TáTK vezetése és a hallgatók érdekképviselői hosszas tárgyalások után megegyeztek abban, hogy a diákok által befizetett összeg 80%-át a Kar később visszatéríti, így a dolog jelenleg nyugvóponton van. Azonban egyáltalán nincs garancia arra nézve, hogy ez a fajta gazdálkodási módszer tartósan alkalmazható.

annak 20 százalékát, a maradékot pedig az egyetem kompenzálja számukra.

A diákok felháborodásukban petíciót fogalmaztak meg, melyben kijelentik, hogy kényszerből tettek eleget a fizetési felszólításnak, hisz anélkül nem iratkozhattak volna be, és nem ismerik el a fizetési kötelezettség jogosságát sem. Elmondásuk szerint az ELTE évek óta elfelejtette megmondani a hallgatóknak, hogy olyan szakra járnak, amelyért eddig csak jóindulattól nem szedtek pénzt, és azt is, hogy ez a jóindulat az elmúlt hónapokban megszűnt.

Az Oktatási Minisztérium jogsértést lát. Hangsúlyozva, hogy bár az ELTE működésébe közvetlen beavatkozási lehetősége nincsen, a következőket közölte: „A hallgatók jog-

biztonsága érdekében a tanulmányokról, a hallgatói támogatásokról és térítésekről szóló rendelkezések a tanulmányok megkezdéséhez kötődnek. A jelöltek az egyetem szabályozása alapján döntenek arról, hogy milyen feltételekkel vállalják tanulmányaikat. Ezen feltételek egyoldalú utólagos módosítása a jogbiztonság elvével ellentétes. Amennyiben az egyetem (...) a hallgatók számára lehetőséget adott az első alapképzés körén kívül eső második alapképzési szak államilag finanszírozott képzésben történő elvégzésére, és ha annak időtartamára, a tanulmányi teljesítményekre vonatkozóan korlátokat nem határozott meg a tanulmányi és vizsgaszabályzatban, akkor utólag ezen döntés visszavonása jogszabálysértéshez vezethet“

AZ ŐSZI KULTURÁLIS FESZTIVÁL PROGRAMJA

SZEPTEMBER 30. KEDD

18.00 SZTE Aula: A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar Rajz-művészettörténet Tanszék művésztanárainak csoportos kiállítása

OKTÓBER 1. SZERDA

18.00 SZTE Aula: Az Őszi Kulturális Fesztivál Ünneplés Megnyitója
18.00 Nemzetiségek Háza: Görög táncház
20.00 SZOTE Klub: Toborzó táncház
20.00 Millenniumi Kávéház: A Black Frog Mississippi delta bluest játszik

OKTÓBER 2-5. CSÜTÖRTÖK-VASÁRNAP

Grand Café: Válogatás Tarr Béla filmjeiből

17.00: Őszi almanach (1984)

19.00: Kárhozat (1988)

21.00: Werckmeister harmóniák (2000)

OKTÓBER 2. CSÜTÖRTÖK

13.30 Dugonics tér: A Konzervatórium Rézfúvós Együttese játszik
14.00 Dugonics tér: Peter Pan koncert
14.30 Dugonics tér: Gumimacik Rock and Roll Klub
15.00 Dugonics tér: Néptáncgála a Borica - Bálint Sándor Táncegyüttes közreműködésével
16.00 Dugonics tér: EzGáz koncert
18.00 Diákcentrum Tréningzsoba: Kreatív Stúdió (a fesztivál ideje alatt minden csütörtökön)
18.00 Millenniumi Klub: A Millenniumi Sakk-klub előadása
19.00 SZTE Aula: A Rozsdamaró és a Hírös zenekarok koncertje
19.00 Új Akropolisz Filozófiai Iskola: Weöres Sándor-est
19.00 Pinceszínház és Művészkávézó: A Szegedi Diaszínház estje
19.00 Móra Ferenc Kollégium: A Bárka folyóirat estje
20.00 Millenniumi Kávéház: Fool Moon koncert
20.30 Régi Zsinagóga: Tolnai Ottó: Könyök Kanyar
21.00 SZOTE Klub: Roy és Ádám koncertje, előzenekar a Sun City, majd Fesztiválnyitó buli Patkóssal.

OKTÓBER 3. PÉNTEK

16.30 Móra Ferenc Múzeum: Az „Írók fürdőruhában“ című fotókiállítás megnyitója
19.00 SZTE Aula: Liska Zsanett Edith Piaf-estje
19.00 Millenniumi Klub: Mester Sándor gitárművész hangversenye
20.30 Régi Zsinagóga: Tolnai Ottó: Könyök Kanyar
21.00 Millenniumi Klub: A Frankie Látó Quartett koncertje

OKTÓBER 4. SZOMBAT

9.00 Szegedi Dóm: 15 óráig kétóránként Foucault-inga kísérlet bemutatása. 10-16 óráig kétóránként lehetőség nyílik a Dóm orgonájának megtekintésére is.
19.00 SZTE Aula: A Leopold Trio koncertje
20.30 Régi Zsinagóga: Ballada - Varsányi Anna tervezői divatbemutatója.

OKTÓBER 5. VASÁRNAP

9.00 Grand Café: Válogatás Tarr Béla filmjeiből: Sántangó (1994).
10.00 Szegedi Vadaspark: Állatok Világnapja -Nemzetközi Madármegfigyelési Világnap.

OKTÓBER 6. HÉTFŐ

16.00 Millenniumi Klub: A Diákcentrum Universitas ea.: Láthatatlan Színház.
19.00 Bartók Béla Művelődési Központ: Paulikovics Pál gitárművész koncertje.
19.00 Grand Café: Beszélgetés Tarr Béla filmrendezővel.
20.00 Millenniumi Kávéház: A Tücsök Duó koncertje.
20.00 Millenniumi Klub: Rajzfilmek, amiket szeretünk. Lúdas Matyi (1979).
23.00 Éjszakai mozi a Grand Caféban: Stanley Kubrick: Lolita (1962).

OKTÓBER 7. KEDD

16.00 Millenniumi Klub: A Szegedi Társadalomtudományi Szakkollégium estje.
18.00 Móra Ferenc Kollégium: A Kalligram Könyvkiadó estje.
19.00 Alsóvárosi Ferences Templom: Collegium Musicum Organahangversenyek.
19.00 Bartók Béla Művelődési Központ: Képzőművészeti Eifert János fotóművész diaporáma-műsora.
19.00 Millenniumi Klub: Goldoni: Két úr szolgálja.
19.00 SZTE Aula: Kathleen Solose és Jane Solose zongoraművészek hangversenye.
20.00 Millenniumi Kávéház: A Balga zenekar koncertje.
21.00 SZOTE Klub: Blues B.R.Others Show, majd Fesztiválbuli Patkóssal.
23.00 Grand Café: Éjszakai mozi a Grand Caféban - Stanley Kubrick filmjei: Dr. Strangelove (1964).

OKTÓBER 8. SZERDA

10.00 Szegedi Dóm: 16 óráig kétóránként a Dóm Búcsúja alkalmából diákok ingyenes idegenvezetésen vehetnek részt a templomban, az altemplomban és a toronyban.
18.00 Alsóvárosi Kultúrház: Harangozó Imre „Sokat gondolkodtam a régi atyákról“ című kötetének bemutatója.
18.30 Grand Café Kávézó: „Danilo Kis Kávéház-sarok“.
19.00 SZTE Aula: A Konzervatórium Koncert Fúvószenekarának és Rézfúvós Együttesének koncertje.
19.00 Belvárosi Mozi Nagyterem: A Vagabond című film díszbemutatója.
19.00 Millenniumi Klub: A Barlangkutató Csoport diavetítéses előadása.
19.00 Ifjúsági Ház: „sinatranekemtenemmutogató“ címmel a Cotton Club Singers és a Besh o droM közös koncertje.
18.00 SZOTE Klub: „Alkonyattól pirkadatig“ - filmparádé alkonyattól pirkadatig, szünetekkel.
20.00 Millenniumi Kávéház: A Rambling Blues Trio akusztikus blues koncertje.
23.00 Grand Café: Éjszakai mozi a Grand Caféban - Stanley Kubrick filmjei: 2001. Űrodüsszeia (1968).

folytatás a 14. oldalon!

VÉLEMÉNYEK AZ ELTE TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KARON TÖRTÉNTEKRŐL

Józsa György, a társadalomtudományi kar dékáni hivatalának vezetője elmondta, a hallgatókat nem a tandíj bevezetésével sújtják, hanem – mivel a szak költségtérítéses – ennek az összegnek a befizetését kell megtenni. A jogi háttér a felsőoktatási törvény: a finanszírozott képzésre felvettek nem kötelezhetőek költségtérítésre, a költségtérítéses képzésre felvettek kötelesek költségtérítést fizetni

Ekler Gergely HÖK elnök szerint az intézkedés hátterében a kar katasztrofális anyagi állapota áll. Kiderült, hogy a kar eddig csak támogatta a hallgatókat azzal, hogy költségtérítést nem szedte be. Az elnök elismerte: kommunikációs hiba történt, azonban sikerült elérniük, hogy a fizetésre kötelezett hallgatóknak nem kell a teljes összeget befizetniük, csupán

A KORMÁNY ELÉ KERÜL AZ INFORMÁCIÓS TÁRSADA- LÓM STRATÉGIA

Az Informatikai és Hírközlési Minisztériumban 2003. szeptember 23-án megtartott ülésén az Információs Társadalom Koordinációs Tárcaközi Bizottság (ITKTB) elfogadta a Magyar Információs Társadalom Stratégia (MITS) tervezetét, így az október végén a kormány elé kerülhet.

Az ülésen Kovács Kálmán informatikai és hírközlési miniszter 2003-ról mint a fordulat évéről szövegezte, majd Baja Ferenc, a MeH EKK politikai államtitkára mutatta be az e-kormányzati stratégiát. Ezt követően Bakonyi Péter, az IHM információs társadalom stratégia helyettes államtitkára ismertette a MITS készítésének folyamatát. Az elfogadott tervezet az IHM október végén terjeszti a kormány elé.

A JATE KLUB PROGRAMJA

SZEPTEMBER 29 - OKTÓBER 12.

Szeptember 29. 21 óra: Szécsi Pál-est. Házigazda: Mátrai Róbert. Korhú ruhában és frizurával a belépés ingyenes.

Szeptember 30. 20 óra: INDIAI táncbemutató: (A Bharata Nátjam Dél-India klasszikus templomi táncának bemutatója.) Előadja a Sivasakti Kalánanda táncszínház. (Budapest). (A műsor része a Bharata Nátjamról szóló rövid ismertető, illetve a darabokban előforduló kiegészítő, mozdulatokat értelmező bemutató is.)

Október 1. 21 óra JATE buli A Nagyteremben DJ. Alma, a Kisteremben DJ. Egon.

Október 2. 21 óra: Zanzibar együttes koncertje. **22.30-tól** Student est – Újdonságok nosztalgiával Házigazda: Varga B. László. A Kisteremben Nosztalgiabuli Molnár Lajossal.

Október 3. 21 óra: Colorstar koncert. Utána party DJ. Fraser-rel.

Október 4. 22 óra: Mi-csoda buli. A Nagyteremben DJ. Alma, a Kisteremben DJ. Alacsony és DJ. Immyboy.

Október 6. 21 óra: TTK-s est Házigazda: Mátrai Róbert, a Kisteremben DJ. Breki.

Október 7. 20 óra: Verses est és színházi előadás: „Istenhez hanyatló árnyék” (Istene versek Ady Endre, Gárdonyi Géza, Juhász Gyula, Pilinszky János, Radnóti Miklós és Vajda János tollából.) A Rézkőgyő (Rövid színmű vigassággal, avagy víg igazsággal!) Előadja a JÁKIM stúdió. (MEKDSZ Bibliakör ajánlásával!) Az SZTE EHOK Kulturális Bizottsága támogatásával a belépés ingyenes.

Október 8. 20 óra: Európa Klub – Multikulturális találkozó. 21 óra: Jogász buli. A Nagyteremben DJ. Alma, a Kisteremben DJ. Egon.

Október 9. csütörtök 21 óra: Student est – Újdonságok nosztalgiával Házigazda: Varga B. László. A Kisteremben Nosztalgiabuli Molnár Lajossal. **22 órától** Bacardi akció.

Október 10. péntek 21 óra: Korai Öröm együttes koncertje. Utána Korai's Banditos party.

Október 11. szombat 22 óra: Mi-csoda buli. A Nagyteremben DJ. Alma a Kisteremben DJ. Alacsony és DJ. Immyboy.

A Közéleti Kávéház ajánlja: KÖNYVTÁRI BARANGOLÁS, EGY HÓNAPON KERESZTÜL - Rendhagyó ajánlat -

2003. október 16-án lesz 120 éve annak, hogy a Somogyi Könyvtár megnyitotta kapuit a nagyközönség előtt. A már akkor reprezentatív tudományos anyagot felmutató közgyűjtemény megnyitása önmagában is különleges eseménynek számított, maga Ferenc József vágta át a szalagot. Ahogyan a megnyitást követő évtizedek neves igazgatói, például Tömörkény István vagy Móra Ferenc tették, úgy az intézmény jelenlegi vezetője, Szőkefalvi Nagy Erzsébet is minden lehetőséget megragad, annak érdekében, hogy az ország egyik legrégebbi könyvtárára felhívja a figyelmet.

Az évforduló alkalmából a Közéleti Kávéház 2003. október 6-án 10.30 - kor, az úgynevezett Könyves Vasárnapon, lesz vendége az immár 120 éves intézménynek. A rendezvényen többek között olyan neves kutatók, mint Blazovich László vagy Pál József vallanak a könyvtárhoz fűződő viszonyokról és arról, hogy milyen anyagok vonzották őket a „Somogyihoz”. Könyves Vasárnap egész napja a könyvtárról fog szólni, de nem csak a helyszínen, hanem a közszolgálati rádiók mindegyikén, hiszen az „Összefogás a Könyvtárakért” című országos rendezvénysorozat megnyitója, illetve az ahhoz kapcsolódó konferencia is a szegedi könyvtárban kerül megrendezésre. Vasárnap családi programok, kiállítások, kötött és kötetlen beszélgetések, koncertek (Szonda Éva énekel) és egyéb különlegességek kerülnek napirendre (Gregor József mint a Könyvtár első „örökbefogadója”, egy Liszt kottakéziratot vesz át jelképesen). Az évfordulóra való emlékezés a programok gazdagsága miatt egész októberben tovább folyik, a szakmai konferenciákon kívül például e hónapban kerül a közgyűjtemény kezelésébe Vaszy Viktor több mint 2000 darabot számláló kottagyűjteménye is. Egy korábbi tudományos és kulturális kapcsolat felelevenítése céljából októberben Szegedre látogat a weimari Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem néhány oktatója és hallgatója is, így alkalom nyílik majd a szegedi illetve a weimari egyetem közötti kapcsolat elmélyítésére. 2003. október 6-án kerül sor több oktatási, illetve képző intézmény részvételével egy, a könyvtáros-képzés gyakorlati kérdéseit megvitató konferenciára.

A Somogyi Könyvtár gazdag és színes ünnepi programjának csak egy kis részét volt alkalom most ajánlani, de reméljük, hogy mindenki talál majd magának tartalmas kikapcsolódást biztosító rendezvényt, hogy egy hónapon keresztül közösen barangolhassunk a 120 éves Somogyi Könyvtárban...

Katona Norbert

SZÉLESSÁVÚ INTERNET OTTHON

A Szegedi Tudományegyetem kedvezményes kábeltévé és ADSL alapú szélessávú internet elérési szolgáltatásra kötött szerződést. Az alábbi írás a szélessávú internetezés hazai helyzetével és az SZTE oktatói és dolgozói számára rendelkezésre álló lehetőségekkel foglalkozik.

Jelenleg a legelterjedtebb szélessávú internet szolgáltatás az ADSL.

Az elmúlt években hazánkban a szélessávú elérések területén jelentős fejlődés ment végbe, a növekedés üteme egyértelműen ebben a szegmensben a legmagasabb. Az alacsony internet-penetráció miatt a szélessávú otthoni hozzáférésben sem közelítjük meg a fejlettebb uniós országok szintjét, a szélessávú hozzáférés relatív aránya (szélessávú kapcsolattal rendelkező háztartások részaránya az Internettel rendelkező háztartások között) viszont már nem mutat jelentős lemaradást. Ez elsősorban a 2002-2003-ban jelentősen felgyorsult belső migrációs (dial-up előfizetéssel rendelkező előfizetők szélessávúra váltanak) folyamatnak tulajdonítható. A belső migrációs ráta becslések szerint 75-85 százalék közötti. A körülbelül 20 százaléknyi „új belépő” között jelentős számban vannak azok, akik munkahelyükön vagy az iskolában már aktív szélessávú Internet használók, illetve azok, akik korábban már rendelkeztek otthoni dial-up hozzáféréssel.

Jelenleg a legelterjedtebb szélessávú szolgáltatást, az ADSL-t mintegy 20 Internet-szolgáltató kínálja. E technológia nagy előnye, hogy differenciált fejlesztést tesz lehetővé és így egy adott alközpont szélessávú szolgáltatásra alkalmassá tétele már mintegy 50-es előfizetőszámmal is megéri. Ezen kívül a további fokozatos bővítés is lehetséges technológiailag. További előnye, hogy a pont-pont elérés miatt, az előfizető szám és a használat intenzitásának növekedésével változatlan marad a rendelkezésre álló sáv szélesség.

A kábelhálózaton keresztüli szélessávú internet-szolgáltatás szempontjából kedvező, hogy a hazai kábel penetráció uniós viszonylatban is magas. Szélessávú internet-elérést jelenleg mindössze 8 szolgáltató kínál. A legnagyobb költség a kábeles szélessávú fejlesztések során a soros hálózat viszszerelvényezésére. Jelenleg hálózatok mintegy 25%-a aktív viszszerelvény.

A DSL és a kábel mellett a harmadik legelterjedtebb szélessávú technológia a mikrohullámú megoldások változatos köre, amellyel elvileg szintén teljes lefedettséget lehet elérni, hiszen az előfizetőig menő infrastruktúra viszonylag egyszerűen kiépíthető. Jelenleg a legversenyképesebb és legelterjedtebb mikrohullámú szolgáltatást a 2,4 GHz-es szabad frekvencián kínálják a szolgáltatók. Ennek a technológiának az esetében kedvező, hogy a viszonylag mérsékelt adóoldali költségek miatt a szolgáltatás beindítása már akár 20 előfizető esetén is kifizetődő lehet. Egy hozzáférési pont terhelhetősége maximum 40-50 felhasználó lehet. Ezen előfizetős szám fölött a kívánt sáv szélesség már nem garantálható. Szintén hátrány, hogy a szolgáltatás biztosításához megfelelő optikai rállátás szükséges, valamint több szolgáltató párhuzamos betelepülése esetén egy adott területen zavaró hatások, minőségi problémák léphetnek fel.

A becslések szerint az ország lakosságának 45 százaléka olyan településen lakik, ahol egyáltalán nincs szélessávú internet, 5 százalék pedig olyan településen, ahol helyi monopólium a szolgáltató, 9 százalék esetében oligopol a piac, és 41 százalék lakik olyan településen, ahol elvileg verseny lehetséges a szolgáltatók között.

Az NRC Piackutató Kft. legutóbbi felmérése alapján a gyakori (hetente többször) internetezők nagyobb része már rendelkezik otthoni internet előfizetéssel és 40%-uk legalább 11 órát tölt egy héten aktív internetezéssel. Az otthoni internet-előfizetéssel rendelkezők 23%-23%-a ADSL, BDSL, illetve TV-kábel netkapcsolattal csatlakoznak a világhálóra, és 60%-uk ma már korlátlan hozzáférési lehetőséggel rendelkezik.

A Szegedi Tudományegyetem a közelmúltban az Axelero Tiszant Rt.-vel kábeltévé alapú elérési szolgáltatásra, míg az Invitel Távközlési Szolgáltató Rt.-vel (volt Vivendi)

ADSL alapú elérési szolgáltatásra kötött szerződést.

A kábeltévé alapú internet elérés esetében az előfizető, illetve a költségviselő lehet magánszemély (az SZTE oktatója vagy dolgozója) vagy az általa megnevezett gazdasági szervezet, vagy az SZTE illetve valamely szervezete (amely a szolgáltatás ellenértékét belső megállapodás alapján költségként írja le, vagy személyi jellegű adómentes juttatásként biztosítja a dolgozóknak). A szolgáltatás igénybeviteléhez szükséges egy viszszerelvényezett kábeltévé előfizetői végpont, és egy a DOCSIS szabványt kielégítő kábelfemmodem. A Tiszant a felhasználóval arra köt szerződést, hogy a szolgáltató telephelye és a felhasználó telephelye közötti adatátviteli (és nem Internet) kapcsolatot biztosítja. Az internet szolgáltatást a felhasználónak az SZTE nyújtja oly módon, hogy az Axelero nyújtotta kapcsolatokra támaszkodva a szolgáltatóval együttműködve egy olyan rendszert üzemeltet, melynek alkotóelemei együttesen biztosítják a felhasználó számítógépe számára az Internet elérését.

ADSL alapú elérésre Tanszék vagy intézet köthet szerződést. A szolgáltatás igénybeviteléhez szükséges egy alkalmas Invitel telefon-előfizetői végpont. Az internet szolgáltatást a kábeltévé eléréshez hasonlóan az SZTE nyújtja együttműködve az Invitel Rt.-vel.

A közelmúltban indult szolgáltatásról a Számítógéppont munkatársai elmondták, hatalmas az érdeklődés, lapzártánkig közel százan már jelentkeztek is, hogy élni kívánjanak a lehetőséggel. A megállapodásokról részletes információ a <http://www.u-szeged.hu/cc/oi/> címen olvasható, a további kérdéseket a homeworking@cc.u-szeged.hu e-mail címen illetve a 544-227-es telefonszámon lehet föltenni.

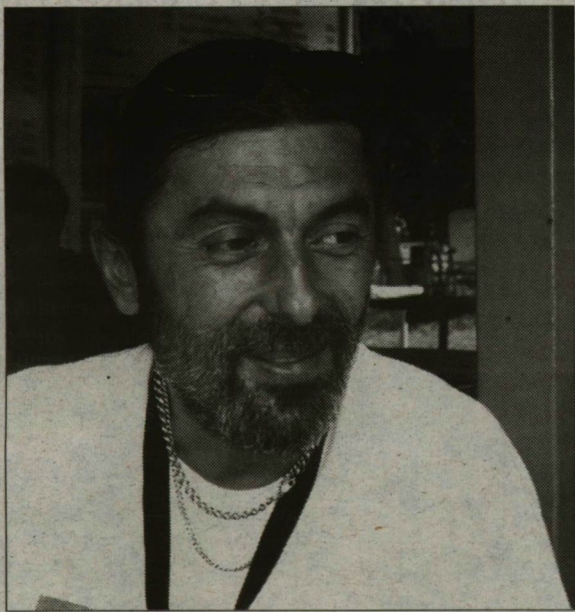
K. Z. G.

ARCKÉPEK: HÜVÖS LAJOS

A nyolcvanas évek elején költöztem Szegedre, külsőm és nem titkolt gondolataim jó ajánlólevélként működtek. Hamar sikerült a város egy sajátos szubkultúrájába leereszkednem. Igaz nagyjából a partvonalig jutottam, de azért volt egy-két ígéretes bedobásom. Nos, ebben a közegben találkoztam Lajossal, aki igen karizmatikus személyiség volt. Szobrász vagy grafikus szeretett volna lenni, de ezt csak 25 év múlva fogom megtudni.

„1959-ben születtem Pécsen, szüleim gyári munkások voltak. 1974-ig Hódmezővásárhelyen laktunk, azóta Szegeden élek.”

Nem volt egyedül a társaságban, akik láthatóan nem találták helyüket, s bizonytalan ladikjaikon közlekedtek lét és nem lét között. Sokuk nincs már köztünk. A nyolcvanas évek második felére változott a világ, nekem sorra születtek meg gyermekeim, mások politizálni kezdtek, alpolgármesterek, országgyűlési képviselők lettek. Lajos is más lett. A Fűvész Klub, vagyis

a Drogambulancia Szegeden ismert hely volt, szellemisége, toleranciája mindenkit befogadott, magához ölelt. Itt lett klubvezető Hüvös Lajos.

„A droggal 10 év, nagyon szoros, nagyon intim kapcsolatom volt. Farkasinszky doktornő volt a kezelő-orvosom, az életem egyik felét neki köszönhetem, a másikat a feleségemnek.”

Sokan azt mondják, akiknek voltak különböző kábítószerekkel problémái, azért bírtam lejönni erről a dolgról, mert ilyen erős ember vagyok, szerintem ez nem igaz. Ha van egy-két ember körülöttem, vagy a családban, vagy a szűk baráti körben, aki mellett áll, akkor van esélyed.”

Most az Ifjúsági Napokon ülnék, 40 fok árnyékban, Lajos a Drogambulanciát képviseli, én a sajtót. Beszélgetünk letűnt időről, embekekről, barátokról. Lajoshoz húsz ember idejön, amíg hozzám egy. Biztonsági őr, punk vagy tetovált „indián”, egyre megy, mindenki szeretettel üdvözl, s ő is mindenkivel elfogad.

„Mit jelent nekem Szeged, ezt a kérdést az utóbbi időben többször feltettem magamnak én is. Olyan sok szál köt ide, a barátaim, az ismerőseim, lokálpatrióta vagyok. Amíg úgy érzem, van dolgom akár a munkámban, akár a városban, nem tudnék elmenni.”

Petró János

KARCKÉPEK – CSERTA GÁBOR

„A zenészek egy csajával mindig több moslékot kaptak. A hangszeren nem játszó nagypapám másfél éves oroszországi hadifogsága alatt ezt tapasztalva határozta el, hogy ha egyszer hazatérhet, fiait mindenképp zenére fogja oktatni.” – vezet be Cserta Gábor (25) a székesfehérvári Vörösmarty Színház táncosa a család többgenerációs zenei életének történelmi gyökereibe.

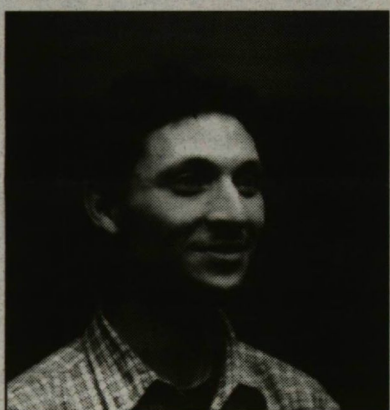
A nagyapa ígéretéhez híven a két fiú tangoharmonikázni, majd gitározni, szaxofonozni kezdett, afféle hétfői zenészként szórakoztatták a környék mulatni vágyóit és később, polgári foglalkozásuk mellett – az apa üzemnévén lett – sem hagytak fel az örömmel. Saját családjaikban pedig – a nagypapai történelmi tanulságot talán már kevésbé hangsúlyozva – tovább örökölték a zene iránti szeretetet.

„Az egyik családi fotón a két éves Judit húgom mellett ülök, az ő kezében gitár, az enyémekben bendzsó van. Persze akkor csak paskoltuk a húrokat.” – mondja Gábor, akinek a kép elkészülte után nem sokkal megszületett öccse, Balázs és húga, Kata. Előbbi szaxofonos, utóbbi hegedűs lett.

A családi zenekar teljessé tételének érdekében Gábor basszusgitáron tanult, „apával és egy ismerősével az iskolai farsangunkon már mi játszottuk Halász Judit dalait”, közben azonban tizenegy évesen megismerkedik a néptáncal, ami iránt az érdeklődése egyre növekszik. Hamarosan az Alba Regia néptáncgyűttesben találja magát.

„Eleinte csak eljárógtam, az igazi lökést a csoport vezetője, Fiala Mónika adta, amikor javasolta, hogy én is induljak a gyerek szóló táncversenyen. Nem kerültem ugyan be az országos döntőbe, de nagyszerű élmény volt a versenyen résztvenni.”

A gimnázium után Gábor a néptánc együttes tagjaként 1996-ban a Vörösmarty Színház akkoriban alakuló társulatának egyik táncos tagja lesz, ezzel egy időben pedig felvételt nyert a budapesti Táncművészeti Főiskolára, ahol 2001-ben néptáncpedagógusként diplomázik.

A gyermekek iskolai táncoktatását már gimnazistaként is végző, a táncterápia iránt érdeklődő táncos mindemellett rendszerinformatikus képzésben vesz részt a Kodolányi János Főiskolán. „Ki tudja, lehet, hogy a csajkákért folyó versenyben egyszer ez is jól jön.”

*

– Az általános iskolában jégkorongozni, anyám teniszmultja révén teniszezni, később lőni, atlétizálni jártam, de ezek egyike sem volt olyan komoly, mint a néptánc vagy a zene.

– *Ami a sportot illeti, mintha síkalandó is lett volna.*

– Hát igen, az iskolai sítáborban a második napon csavarodva tört a láb-számam. Több hónap fekvő- és járógipszesítés után úgy gondoltam, a síelést inkább kihagyom. Egyébként a dolognak annyi előnye volt, hogy amikor ellátogattam mankóval a zeneiskolába, egy ismerősöm azt mondta, itt a nagyszerű alkalom, kezdjek el nagybögőzni. El is kezdtem, nagyon megtetszett.

– *Egy baleset azonnal veszélybe sodorhatja a táncos pályáját. Optimális esetben hány éves pályafutással számolhat egy táncos színházi tagként?*

– Sok színész kezd táncal, így elvileg a színházi pályafutás színészként folytatható. De 35-40 éves korig táncosként is lehetséges szerepelni. Engem azonban a táncos élet mellett az iskolai táncoktatás és a táncterápia érdekel.

– *Mennyire lehet alapos az iskolai néptáncóra és mit takar a táncterápia?*

– A nemzeti alaptantervben benne van a néptáncoktatás. Jellemzően körjátékokra iskolai ünnepek alkalmából előadott műsorok elkészítésére korlátozódik. Nem önálló tárgy, a testnevelésen belül folyik, de arra alkalmas lehet, hogy felkeltse a tánc iránti érdeklődést a gyerekekben. Több helyen hétfői foglalkozásokat is tartottam, ahol sok olyan gyereket láttam, akik épp az iskolai foglalkozások során kaptak kedvet a tánchoz. A táncterápia egészen más dolog, mozgássérültek és szellemi fogyatékosok rehabilitációjában is alkalmazható módszer. Ha nem is hoz mindenkinek látványos javulást, már az is nagyon fontos, hogy örömeiket lelik benne. Gyakran járunk el az évenkénti sörédi tánc táborba, ahol 10-20 éves sérült fiatalok vannak. Táncolunk nekik, aztán kis tánc házat szervezünk, amit mindannyian nagyon szeretnek. Örömmel nekünk is örömet szereznek. Egyikőjük itt lakik a környéken, mindig boldogan integet, amikor meglát.

– *A színházban nem egyedüli Cserta vagy, sőt azt mondják, bárhova nézünk a színházban, biztosan látni egyet.*

– Ez persze túlzás, de tény, hogy édesapám és öcsém zenészként gyakran megfordultak itt, egyik húgom pedig szintén a társulat táncos tagja. Csak a most érettségiző kisebb húgom, és az Alba Caritas Rév szenvedélybetegeket segítő szolgálatánál dolgozó édesanyám nem szerepelt még a színpadon. De máshol is belefuthat az ember egy-egy Csertába, unokabátyám Cserta József táncművész például a Magyar Állami Operaház magántáncosaként a 2001-es szegedi szabadtéri játékokon is látható volt a Juronics Tamás rendezte Fából faragott királyfi-ban, a címszereplő „élő alteregójaként”.

– *A színházzal párhuzamosan rendszerinformatikát tanulsz. El tudod képzelni, hogy egyszer a táncról átszasszél az informatikához?*

– Tulajdonképpen el tudnám képzelni, hogy informatikus legyek, de elsősorban néptáncoktatóként dolgoznék tovább. Mindenesetre egy táncosnak is több lábom kell állnia.

Nyilas Gergely

folytatás a 11. oldalról

OKTÓBER 9. CSÜTÖRTÖK

- 18.00 Millenniumi Klub: A Millenniumi Sakk-klub előadása.
- 19.00 SZTE Aula: A Musica Parlante Kamarazenekar hangversenye.
- 19.00 Grand Café: Tarsoly-est (a József Attila Kör támogatásával).
- 19.00 Új Akropolisz Filozófiai Iskola: A párkapcsolatok titka - az ősi kínai bölcsesség szerint.
- 20.00 Bartók Béla Művelődési Központ: A musical világa... Ragány Zoltán bemutatkozó estje.
- 21.00 Millenniumi Kávéház: Enyedi Sugárka Jazz Szextett koncertje.
- 23.00 Grand Café: Éjszakai mozi a Grand Caféban - Stanley Kubrick filmjei: Mechanikus narancs (1971).

OKTÓBER 10. PÉNTEK

- 19.00 Bartók Béla Művelődési Központ: Tasnádi István: Nézőművészeti Főiskola színházi szatíra egy részben.
- 19.00 SZTE Aula: Faragó Márk zongoraművész hangversenye.
- 20.00 Millenniumi Kávéház: A Matthew Mitchell Quartett koncertje.
- 21.00 Grand Café: Szívsház.
- 23.00 Grand Café: Éjszakai mozi a Grand Caféban - Stanley Kubrick filmjei: Ragyogás (1980).

OKTÓBER 11. SZOMBAT

- 10.00 Új Akropolisz Filozófiai Iskola: Ártértakarítási akció.
- 20.00 Millenniumi Kávéház: Latin-est.
- 23.00 Grand Café: Éjszakai mozi a Grand Caféban - Stanley Kubrick filmjei: Tágra zárt szemek (1999).

OKTÓBER 12. VASÁRNAP

- 18.00 Bartók Béla Művelődési Központ: A Vágyak Idomítása zenés-táncos irodalmi est.

OKTÓBER 13. HÉTFŐ

- 18.00 Millenniumi Klub: Lapua - Szeged metro.
- 19.00 Új Akropolisz Filozófiai Iskola: Életrevaló filozófia - 17 hetes kurzus.
- 19.00 Grand Café Kávézó: "Képek szobám falán" Móser Zoltán fotóművész kiállításának megnyitója.
- 19.00 SZTE Aula: Kulka János énekel.
- 20.00 Móra Ferenc Kollégium: Szegedi Mindentudás Egyeteme - A XXI. század kihívásai.
- 20.00 Millenniumi Klub: Rajzfilmek, amiket szeretünk: Vuk (1981).
- 20.00 Tamási Áron Klub: Gyurkó László: Szerelmem, Elektra.

OKTÓBER 14. KEDD

- 18.00 Millenniumi Kávéház: Darvasi László író felolvasóestje.
- 18.00 Millenniumi Klub: Akik fekete-fehérben látják a világot. Szegedi fotográfusok - beszélgetéssorozat III. rész.
- 19.00 MiuMiu: Double Bass - Krzysztof Scieranski és Vasvári Pál koncertje.
- 19.00 Tamási Áron Klub: A Konzervatórium Gitár Tanszakának bemutatkozó hangversenye.
- 19.00 SZTE Aula: IV. Szegedi Kamarazenei Fesztivál.
- 19.00 Alsóvárosi Ferences Templom: Collegium Musicum Orgonahangversenyek. Giovanni Fanton orgonaművész hangversenye.
- 19.00 Grand Café: A litera.hu estje.
- 20.00 Millenniumi Kávéház: A Hajnal zenekar koncertje.
- 21.00 SZOTE Klub: Jamie Winchester és Hrutka Róbert koncertje, majd Fesztiválbuli Patkóssal.

OKTÓBER 15. SZERDA

- 17.30 Alsóvárosi Kultúrház: Kis Krisztián Bálint "Szín-élmény" című kiállításának megnyitója.
- 18.00 Millenniumi Klub: Tengerfenéktől a hegycsúcsokig. Szegedi fotográfusok - beszélgetéssorozat IV. rész.
- 19.00 SZTE Aula: IV. Szegedi Kamarazenei Fesztivál. A Horus Piano Duo (Németország) koncertje.
- 19.00 Tamási Áron Klub: Apatheatrumszínház Esterházy Péter Búcsúszimfónia című műve alapján.
- 19.00 Szegedi Dóm: Orgonahangverseny a Király-König Péter Zeneiskola növendékeinek közreműködésével.
- 19.00 Grand Café: Beszélgetés Keresztury Tiborral.
- 20.00 Millenniumi Klub: Cum Deo pro Patria et Libertate. Giricz László diakepes, zenés költészete.
- 20.30 Grand Café Kávézó: A Diszkurzor (ex-Szótár) bemutatkozó estje.

OKTÓBER 16. CSÜTÖRTÖK

- 16.00 A Millenniumi Sakk-klub előadása.
- 19.00 SZTE Aula: IV. Szegedi Kamarazenei Fesztivál.
- 19.00 Móra Ferenc Kollégium: Régi idők bulija.
- 20.00 MiuMiu: G.Ö.R.C.S. Görögök Összes Regéi és Cselekedetei.
- 20.00 Alsóvárosi Kultúrház: Detot Berbecs és a Cinkák koncertje és tánc háza.
- 20.00 Millenniumi Kávéház: Fekete Jenő (Muddy Shoes) és barátaik autentikus world-blues koncertje.
- 21.00 SZOTE Klub: Volvox koncert, majd Fesztiválbuli Patkóssal.
- 19.00 SZTE Aula: IV. Szegedi Kamarazenei Fesztivál. A Trio Katharsis (Románia) koncertje.

OKTÓBER 17. PÉNTEK

- 19.00 Szegedi Vár: Mrozek: Emigránsok.
- 19.00 Millenniumi Klub: A Fosszília lapbemutató estje.
- 20.00 Millenniumi Kávéház: Peter Pan koncert.

OKTÓBER 18. SZOMBAT

- Szegedi Dóm: Virrasztás a Dómban Európa egységéért és a csatlakozás előtt álló nemzetekért.

OKTÓBER 21. KEDD

- 19.00 Alsóvárosi Ferences Templom: Collegium Musicum Orgonahangversenyek. Papp Szilvia orgonaművész hangversenye.
- 19.00 Móra Ferenc Múzeum Díszterme: A Duo Medici hangversenye.

KÖZÉLETI KÁVÉHÁZ

OKTÓBER 1-10.

Október 1. 18 óra Zeneiskola: A ZENE VILÁGNAPJA. Vendég: Rozgonyi Éva Liszt-díjas karnagy. Közreműködik: A Szegedi Bartók Kórus. Házigazda: Dr. Pleskó András tanár.

Október 2. 18 óra MTE SZ Színház Klub (Kígyó u. 6.): A VÁLTOZÓ MAGYAR POSTA. Vendégek: Tóth László igazgató és Novákné Halász Anna értékesítési igazgató helyettes, Szegedi Postaigazgatóság. Házigazda: Dr. Wayer Péter jogász.

Október 3. MTE SZ Klub: AMIT A GÉNEK A MULTUNKRÓL MÉSÉLNEK. A magyarság genetikai állományának kutatása. Vendég: Dr. Raskó István az SZBK Genetikai Intézetének igazgatója. Beszélgetőtársak: Vass Imre és Zoltán Csaba a Rádió 88 műsorvezetői.

Október 5. 10.30 óra Somogyi könyvtár I. emeleti folyóirat-olvasóterem: KUTATÓK A SOMOGYI KÖNYVTÁRBAN.

Október 6. 17 óra Aradi vértanúk tere, majd Eötvös Kollégium: HŐSÖKRE EMLÉKEZÜNK. Vendég: Sz. Lukács Imre író, újságíró. Házigazda: Szilágyi Árpád városvédő polgár.

Október 7. 19 óra Alsóvárosi Ferences templom: COLLEGIUM MUSICUM ORGONAHANGVERSENY. Csanádi László orgonaművész estje.

Október 8. 18 óra Bartók Béla Művelődési Központ Díszterme: FLAMENCO. A Szegedi Táncművészeti Alapiskola estje. Vendégek: Ábrahám Anikó, Borsos Anikó, Horváth Károly és dr. Tóth László az iskola vezetői. Közreműködnek: az iskola növendékei. Házigazda: Borsos Nándor alapító.

Október 9. 18 óra Katolikus Ház Nagyterme (Dugonics tér 12.): A SZERETET ÖNKÉNTESEI. Vendégek: Megyeri Márta a Szeged-Csanád Egyházmegyei Karitás igazgatója és a Karitás önkéntes munkatársainak képviselői különböző tevékenységi területekről. Házigazda: Marton Árpád.

Október 10. 18 óra MTE SZ Színház Nagyterem: SZEGEDI HALHATATLANOK 3. A világhírű szobrász: Csáky József. Vendégek: Szuromi Pál művészeti író és Kalmár Márton szobrászművész. Házigazda: Dr. Pleskó András tanár.

A GRAND CAFÉ PROGRAMJA

OKTÓBER 2-12.

Október 2-5 Tarr Béla filmjei **17 óra:** Őszi almanach. Színes, magyar, **19 óra:** Kárhozat. Ff. Magyar. **21 óra:** Werckmeister harmóniak. Ff. Magyar.

Október 3. 19 óra: (kávézó): Némafilmek zongorakísérettel. A zongoránál: Blahó Attila.

Október 4. de. 9-16 óráig: Sátántangó. Ff. Magyar, R: Tarr Béla.

Október 6. 17 óra: Kárhozat. **19 óra:** Beszélgetés Tarr Béla rendezővel. **23 óra:** Lolita. Színes, amerikai, R: Stanley Kubrick.

Október 7. 17 óra: Hukkle. Színes, magyar, R: Pálffy György. **19 óra:** Hukkle. **21 óra:** Donnie Darko. Színes, amerikai, R: Richard Kelly. **23 óra:** Dr. Strangelove. Színes, amerikai, R: Stanley Kubrick.

Október 8. 17 óra: Hukkle. **19 óra:** Hukkle. **21 óra:** Donnie Darko. **23 óra:** 2001. Űrodüsszeia. Színes, amerikai, R: Stanley Kubrick.

Október 8. 18.30. (Kávézó): A szabadkai Üzenet c. folyóirat estje. Vendégek: Lovas Ildikó, Hóza Éva Maurits Ferenc, Szajbély Mihály, Pató Attila.

Október 9. 17 óra: Libiomfi. Színes, magyar, R: Kálmánchelyi Zoltán, Végh Zsolt. **19 óra:** Libiomfi. **21 óra:** Donnie Darko. **23 óra:** Mechanikus narancs. Színes, amerikai, R: Stanley Kubrick

Október 9. 19 óra (Kávézó): Tarsoly-est. Beszélgetés fiatal írókkal, a JAK tagjaival. Vendégek: Nagy Gabriella, Czifrik Balázs, Király Levente. Kérdez: Grecsó Krisztián.

Október 10. 17 óra: Libiomfi. **19 óra:** Libiomfi. **21 óra:** Szívzínház. **23 óra:** Ragyogás. Színes, amerikai, R: Stanley Kubrick.

Október 11. 17 óra: Libiomfi. **19 óra:** Libiomfi. **21 óra:** Donnie Darko. **23 óra:** Tágra zárt szemek. Színes, amerikai, R: Stanley Kubrick.

Október 12. 17 óra: Libiomfi. **19 óra:** Donnie Darko. **21 óra:** Donnie Darko.

A félév első filmklubja egy jelentősen ellentmondásos filmmel indít. Jó szokásunkhoz híven ez a darab is két éves késéssel jutott el a mozikba, de ideért, és ez a lényeg, hiszen az már most biztosan állítható, hogy kultúrgyanús filmmel van dolgunk. Amelyik filmről annyit vitatkoznak, amennyit különböző külföldi fórumokon a Donnie Darkóról, az már csak a felhajtás miatt is megérdemli a figyelmet. De határozottan nemcsak azért.

Donnie Darko

(2001, amerikai)

Írta és rendezte: Richard Kelly

Fényképezte: Steven B. Poster

Zene: Michael Andrews

Szereplők: Jake Gyllenhaal, Jena Malone, Mary McDonnell, Drew Barrymore, Patrick Swayze, Holmes Osborne, Katherine Ross, Noah Wyle

1988-at írunk. Október másodika van, Amerikát választási láz tartja izzagomban. Az ország épp kiheverte a nagy olajválság utolsó hullámain is, a dolgok ismét felfele mennek. Ám hála főhősünknek, Donnienak, épp kezdünk alámernülni. Biztonsági öveket és egyéb marhaságokat kéretik bekapcsolni.

Donnieval nincs minden teljesen rendben. Alvajár. Gyógyszereket szed. Paranoid skizofréniában szenved. Rádásul tinédzser a nyolcvanas évek Amerikájában. Ha ez nem lenne elég, Donnie szert tesz egy képzeletbeli barátára, Frankre is. Frank egy kétféle nyúl hatalmas fogakkal, aki mintha csak egy American McGee látomásból került volna elő. Frank, Csodaország elfuserált fehér nyula pedig közli Donnieval, hogy a világ pontosan 28 nap, 6 óra, 42 perc és 12 másodperc múlva megsemmisül. Mindenképpen biztató kezdete egy filmnek.

Mikor Donnie reggel hazatér, kénytelen szembesülni a ténnyel, hogy míg ő Frankkel beszélgetett, egy repülőgéphajtómű zuhant a házukra, teljesen szétzúzva a szobáját, ahol neki éppen aludnia kellett volna. A Szövetségi Légügyi Hatóság értetlenkedik, hiszen nem jelentettek leszakadt hajtóművet és a sorozatszámom sem stimmel valami. Mindenki a sötétben tapogatózik. És a különös események csak szaporodnak. Rádásul Frank is egyre gyakrabban jelentkezik...

Hogy miről is szól a film? Skizofréniáról? A tinédzserkor nehézségeiről?

MEGÚJULT A GRAND CAFÉ

FELJÖVŐBEN A MŰVÉSZMOZIK

Jelenleg ideiglenesen konferenciaszékek vannak a teremben. Fotó: orio.

Kis késéssel ugyan, de szeptember 23-án ismét megnyitott a Grand Café, így mostantól a Szegedi Egyetem Filmklub is további ajánlással jelentkeznek. A mozi szokás szerint zárt be a nyári szünetre, de ezúttal a kényeszerpihenő alatt szinte teljesen meg is újult. Az államtól a művészmozik országos támogatási programjának keretében elnyert támogatásból, melyet Szeged város önkormányzata is megtoldott, jelentős felújításon esett át a hely. Legfontosabb elemként légkondicionálót szereltek be mind a mozi, mind a kávézóba, mely hamarosan kellemesebbé teszi az ott tartózkodást, nem beszélve arról, hogy ezentúl nyáron sem kell az iszonytató hőség miatt bezárni a mozit. A terem hangtechnikája is megújult, ezentúl vadonatúj hangfalakon 5.1-es Dolby Surround hangtechnikában élvezhetik a nézők a filmeket. Videokivetítőt is kapott a mozi, ezért a mágnesszalagról vetített darabok ezentúl még jobb minőségben lesznek élvezhe-

tők. A székeket is lecserélték, jelenleg ideiglenesen konferenciaszékek vannak a teremben, addig amíg a megrendelt vadonatúj mozi székek megérkeznek, ami novemberben várható. Az ideiglenes székekről is elmondható, hogy jelentősen kényelmesebbek a korábbiaknál, valamint könnyen mozgathatóak, ami lényegesen egyszerűbbé teszi különböző rendezvények, ankétok megrendezését, melyekből a Grand Café meglehetősen sokat tervez az idén. A terem ezentúl hangszigetelt falakat és ajtókat is kapott, valamint színvilága is változott.

A kávézóban újdonság a légkondicionáló berendezésen kívül a füstelszívó, melynek a téli, hideg hónapokban láthatjuk igazán nagy hasznát. Megújult a pult, a kiállítófal is elegánsabb lett, valamint itt is új színek dominálnak, több hangsúlyt kapott a nyers fa és a fém.

Az állami és városi támogatás hatalmas segítséget jelentett, hiszen a

Grand Café hét éves fennállása óta ez a legnagyobb szabású beruházás, melynek köszönhetően ezentúl az igényesebb filmek kedvelőinek sem kell beérniük szerényebb körülményekkel. A Grand Café után a felújításban a Belvárosi Mozi termei következnek. Az országos trend azt mutatja, hogy – nem utolsósorban az évek óta példa nélküli állami támogatás hatására – a kisebb mozik újra teret nyernek. Kinyit a bajai Uránia, a szolnoki Tisza mozi, a pécsi Apollót pedig a Cirko-Gezirt is működtető Máskép Alapítvány indítja újra jövőre. Ha Magyarország a mozik tekintetében is követi a nyugati trendet, akkor pár éven belül ismét felvirágozhatnak a kisebb filmszínházak. Tőlünk nyugatra ugyanis a multiplexek kora pár évvel ezelőtt lejárt, szerepüket átvették a kisebb belvárosi intézmények. Ha belekalkuláljuk a szokásos több éves lemaradást, itthon is hamarosan ez lehet a helyzet. T. P. Z.

SZEGEDI EGYETEM FILMKLUB

Politikáról? A Donnie Darko egyik legnagyobb előnye, hogy többszöri megnézés után sem lehet bekategorizálni. Van benne felfedezhető David Lynch-es feszültség. Van benne jó adag dráma. Misztikum. Science Fiction. New Age. Jó adag nyolcvanas évek. Tinédzserkori lázadás. Identitáskeresés. Amit csak akarunk. És semmiképpen nem könnyen érthető, de ez nem is jelenti azt, hogy nehéz lenne. Olyan film, amire muszáj odafigyelni, mert alattomos módon bekúszik az ember tudatalattijába és ott marad. És egyáltalán, miféle név az, hogy Donnie Darko? Úgy hagzik, mint valami szuperhős neve...

Richard Kelly, a rendező mindössze huszonhárom éves volt, amikor frissen kikerülve a filmes iskolából megírta a Donnie Darko forgatókönyvét. Huszonöt, mikor leforgatta. A készítéshez a pénzt pedig maga Drew Barrymore szedte össze, aki végre maga is hálás szerepet kapott az elmúlt évek katasztrofális szirupos filmjei után az elit gimnázium lázadó szellemű irodalomtanárjaként. Kelly filmje leginkább talán hangulatfilmként jellemezhető, ha már mindenképpen jellemezni akarjuk. Már az első képekkel magával

ragadja a nézőt saját birodalmába és nem is engedi onnan. Nagy segítséget jelentenek a gyönyörűen fényképezett filmkockák, de mindenképpen kiemelkedik a hangulatberendezésben végzett szerepével a zeneválasztás, hiszen azon kívül, hogy újra hallhatóak a nyolcvanas évek méltatlanul elfeledett new age slágerei, a Tears For Fears vagy a Joy Division, az éppen szóló számok kísértetiesen illeszkednek a jelenetekhez, ezért a zenei műveltség mindenképpen előnyt jelent a filmnézés során.

Ami a színészeket illeti, most félretehetjük a szokásos közhelyeket, amiket ilyenkor el szokás sütni, és amelyek éppen emiatt hiteltelenné válnak. A színészi munka ugyanis minden felesleges sallang nélkül: tényleg jó. Gyllenhaal maga Donnie, efelől nincs kétség. Barrymore-t már említettük, nem szerepel sokat, de háliszennek azt csak picit játssza túl, éppen ezért kellemesen hiteles. Noah Wyle, aki sajnos még sokáig a „Vészhelyzetből ismert Noah Wyle” marad szintén jó a kétségekkel küzdő fizikatanár szerepében, de talán a legfigyelemreméltóbb Patrick Swayze visszatérése, akit mintha csak erre a szerepre találtak volna ki.

A filmben hemzsegnek az elszórt jelek, ezért érdemes mindenre odafigyelni. Figyeljük, hogy melyik karakter hol bukkan fel először, mert lehet, hogy mire felhívjuk rájuk a figyelmünket, már láttuk őket. Figyeljünk oda elhajtó autókra. Dudaszóra. Nevekre. Utalásokra. A moziműsorra. Kézírásra. Hogy éppen milyen zene szól. Olvasunk Graham Greene-t. Elmélkedjünk kicsit az időről és az univerzum természetéről.

Ha megnéztük a filmet, szánjunk rá egy kis időt, és vessünk egy pillantást a rendkívül igényes honlapra (www.donnie-darko.com) ahol tartogatnak még egy-két érdekes dolgot azok számára, akik nem érik be a saját filmértelmezésükkel.

Hogy kicsoda Frank és mit akar? Valóban vége lesz a világnak huszonnyolc nap múlva? Hogy honnan került elő a Darko házra esett repülőgéphajtómű? A kérdésekre megkapjuk a választ, de ne csodálkozzunk, ha az esetleg különbözők a mellettünk ülőtől. Az is előfordulhat, hogy az embernek kedve támad még egy jegyet váltani a filmre.

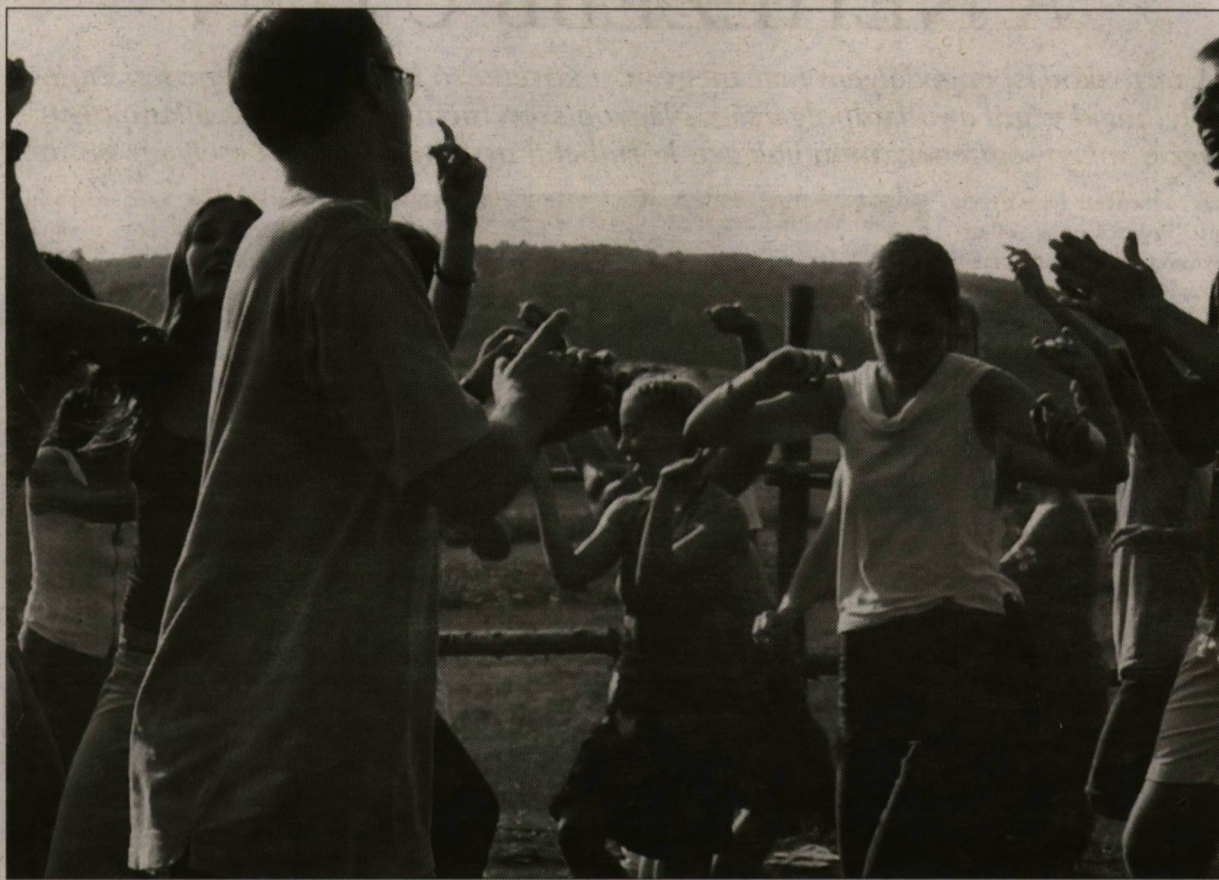
Ja, és még egy apróság. A „cellar door” nem feltétlenül csak pincéajtót jelent. Franciás műveltség előnyben.

TÍZ NAP A VÖLGYBEN III.

Július 31., csütörtök

Reggel megpróbálkoztunk a pecabottal, később inkább úsztunk egyet a Balatonban. Ebéd után irány Kapolcs. A Malomszigeten mindenki keresi, milyen emléket vegyen, vagy készítsen magának, a héten ide már nem jövünk. A gyerekdarabot áttették más színhelyre, próbálják a népet más falukba terelni. Nem gond, az idő gyorsan száll, próba szerencse, elnézek a Királykő kocsmához, hátha beférek a Galkóra. Próba volt, szerencse nem, bánatomban veszek magamnak egy völgypólót. Naná, hogy zöld-fehéret.

Atnézünk Taliándörögdre, Krisna Völgy, „Lépések egy jobb világ felé”. Letelepszek a színpadhoz, zenét hallgatok, párom több száz méteres selymeket próbál magára tekerni, a gyerekek 108 lépéssel közelebb kerülnek az Abszolút Igazsághoz és ahhoz, hogy életük tökéletessé váljon. Az enyém már tökéletes, bár zsebeimet kissé üresnek érzem, ma nem veszünk napijegyeket, minden meg van szervezve. Az estét kihegyeztük a Besh o droM koncertre, időben lementünk Pulára, beültünk a sörözőbe, aki utánunk húsz perccel jött, annak már jegy is kellett, a színpadon a Blues Faces nevű zenekar játszik. Tisztes blues zenét játszanak, az énekes megpróbál jópofa lenni, az esti koncertre érkezők nem vevők rá. Én persze jól érzem magam, mi gondom lehetne egy olyan helyen, ahol sört csapolnak és szól a zene. „Miért akar minden harminc körüli hosszú hajú, fehér srác úgy énekelni, mintha fekete lenne?” – kérdezi lányom, tizennyolc év minden bölcsletét bele-sűrítve a kérdésbe. Ismét összefutunk Titivel, szobrász barátja a templomkertben nyomul, rövid bemutató a kőfaragás szépségeiből. Aki kíváncsi volt, könnyen felismerhető kőporos öltözetéről. A nép elképesztő méreteket kezd ölteni, gyülekeznek a koncertre. Szokásos önzetlen stílusomban minden mozgást akadályozó csomagtól megszabadulok, megcélzom az első sort. Mikor a Besh o droM hangolni kezd, meg sem merem becsülni, mennyien vagyunk, s a nézők csak jönnek, csak jönnek. Aztán kezdünk. Az ember, ha elegendő időt eltöltött a délvidéken, ez a zene nem hagyhatja hidegen, s nálam az elmúlt húsz év nem veszett kárba. Amennyit én láthatok az első sorból, aki él és mozog, mindenki beindul, a tömeg egybeforr a meleg, nyári éjszakában, táncol a nép. A banda lenyomja Kusturica Undergroundjából a Wedding című számot, Szegeden, a Mediterrán Teraszon is lehetnének, látom, hogy mindenki idetalált, aki a messi délről érkezett, nincsenek gátlások, nincsenek tabuk, csak a zene, csak a muzsika, csak a ritmus, csak ez a katartikus, balkáni élmény, a pörgés, a mulató, a fúvós hangszerek hangján, a dobok, kongák ütemén egybeforró stílusok ölelése, az égre emelkedő karok szerelmes hívó jele, csak a tánc. Ez is csodálatos éjszaka volt. Vissza Akaliba, még kiülünk pecázni, hajnalban talán a halak is aktívabbak, ülök a parton a csöndben, s valahol bennem a ritmus folyamatos, a lábam folytatja a koncertet a köveken.

A völgylakók tánca.

Augusztus 1., péntek

Hajnalban négy-öt keszeggel kötöttünk szorosabb ismeretséget, a két legnagyobbat meghívtuk ebédre. – Most feküdtünk le... fogynom kell még néhány keszeget... mindjárt esik az eső... messze van Kapolcs... –, ez csak néhány érv, ami többnyire paplanok takarásából hangzott el, az indulnunk kell parancsra. A mai fiatalokban semmi kitartás –, mondtam, elindultunk hát ketten, ezért jöttünk, hálásak lesznek a stopposok, jövedöltem, akkor még nem tudtam, mennyire igazam lesz.

A völgy felett mogorva, fekete felhők vártak, mire Taliándörögdre értünk esett az eső. Ennyi autót a faluban még sohasem láttak, a Rákóczi út Pesten nyugalmas hely lehet. Nem tudok megállni, folyton továbbterelnék, völgy-

munkások, rendőrök, falusiak. Addig terelgetnek, míg nem az Ősök Háza közvetlen közelében parkolunk le. A ház előtt tömeg, hírek, hogy Vámos Miklóst bevitték a templomba, de visszahozták az Ősök Háza udvarára, mert ennyi ember a környék összes templomába sem férne be. Meztláb állok a templom tövében, minden vizes. Leszaladok a kocsihoz, kettőnknek előszedek a csomagtartóból szám szerint három gumimatracot, két pokrócot, egy esernyőt, és öt esőkabátot. Egy óra múlva, ezek mind rajtunk, vagy alattunk voltak. Jön Szóke András, jön a hír, az udvaron lesz a buli, bemegyünk, a színpad elé a sárba gumimatracokból és pokrócokból szívet építünk, jó kis hely, látunk is, hallunk is. Szóke intézkedik, erőt önt megszeppent munkatársaiba, „ha ide hirdettük meg, itt is lesz, nézz körül, kinek mondd azt, hogy menjen el!” Jön Vámos Miklós, ennyi embert ő se várt, érzem azért

nem látszik az arcán, de hangján érzni a meghatottságot. És az emberek csak várnak, körben a felhők gyülekeznek, ez már hadüzenet. Nem mozdulunk. Vámos mesél, néha nincs áram, nincs hangosítás, akkor várakozunk. Csendben, türelemmel. És elkezdi ömleni az eső, nem is eső, özönvíz, talán Faludyt kellett volna hívni, hogy meséljen az esőerdőkről, néhányan, akik elférnek, a színpadra menekülnek, a többi ázik. Én építkezek, megmutatom, hogyan képes az ember magára venni három esőkabátot úgy, hogy azok légmentesen zárjanak. Az udvar egy domboldalon fekszik, a víz megállíthatatlanul ömlik, gondtalanul ülök, akár a fürdőkádban. Mikor eláll, Vámos mesél, Rutkairól és Latinovitsról, Kodályról és Pablo Casalsról, Puskás Öcsiről és sok-sok érdekes emberről. Csoda volt öt tételben, de a csoda véget ért, a pokrócom vagy húsz kilót nyomott a víz súlyától, ha nem esett, a pára vastag lepelként

Nem mozdulunk... Fotók: Petró János.

fedte a falut és a völgyet. Nem volt kedvem semmihez, de párom pörgött még, átmentünk Monostorapátiba. Tíz nap alatt, most kapott el először a fáradtság, nem érdekelt semmi, még az sem, hogy a kocsmában emberi áron lehetett pacalt kapni, végigvártam az időt, este a Krétakör cirkuszszátrában még megnéztük a Hazámházam előadását, utoljára, többet nem játsszák. Talán a fáradtságnak is tudható, nekem nem jött be, éreztem az előadást, az odaadást, ami a színészek felől áradt, Gyabronkát amúgy is szeretem, mióta megújult, de ez a rendszerváltásos, direkt jelképekkel, célzásokkal teletűzdelt történet már csak a színházi technikáról szól. Képzelték, a Balatonon ragyogó idő volt, a halak haraptak, éjjel paprikás lisztben sült keszeg, hűtött sör várt. Na és száraz ruha.

Augusztus 2., szombat

Az utolsó napunk. Holnap reggel hazautazunk, hétfőn már mindenkinek dolga van. Taliándörögdon, a Klastromfaluban kezdünk. Az Új Színház stúdiói Antonin Wolf – Kecafán és Hacafán című meseörületét játsszák. Szürreális komédia, díszletek nélkül. Szűk családi körben kezdünk, de a hasány nevetésre egyre többen jönnek a sorsátorból. A fiatalok mindent megtesznek, élvezik a játékot, igazi mestermunka. A darab is jó. Gyors hangszereles, kisütött a nap, jön a Parno Graszt, igazi roma folklór, egyébként igen előkelő helyen vannak a világzenei slágerlistán. A Klastromfalusi színpad nagyon jó helyen van, háttérnek a romtemplo, aki ülni akar, leül, aki nem, annak oldalt tágas terek nyújtanak lehetőséget táncra és egyebekre. Két számot kell csak eljátszani, s máris több százan járnak a táncot, csodálatos kép, gyönyörű fiatalok, akik jól érzik magukat, háttérben a völgy és a hegyek. Többszöri vizsztatap után indulunk Ócsra, ahol a csapat szétválak, én megyek a Kőfejőre, ahol a Debreceni Filharmonikus Zenekar Beethoven III. Szimfóniáját játssza. Az előadás szép, minden rendben, csak a kőfejő nyeli el a hangokat, nem úgy szól, ahogy szeretném, ennek ellenére „poétikus delután volt”, mondaná a sörgyári gondnok feleségét meglátogató doktor Menzel filmjében. Este roma koncertek, jön a család, jó helyünk van az első sorban. „Az idő tükrében” – roma divatshow és táncszínház, na ezt még ilye láttuk. Jön a Parno Graszt ismét, s jönnek a meglehetősen népes roma családok a környékről. Nem kell leírnom, mekkora buli keveredik, van tánc, van szerelemföltés, kakaskodás a szabad és a foglalt nőért, az egész nagyon életközeli. Érdekes, hogy a Kályi Jag a romáknak már nem tetszik annyira, egy-két erős beszélővel meg kérdőjelezi a színpadon levők romaságát. A buli ennek ellenére jó, érdekes zárása völgnapjainknak. Szomorú szívvel megyünk vissza a Balatonra, reggel pakolunk, Szeged vár. Mély és hangtalan békeség tölt el, valahogy elszállt az izgalom is, ami kitöltötte napjaim. Jövőre korábban jövünk, és később megyünk, látni szeretném a völgyet, ahogyan felsőhajt, igen, ez is megvolt, igen, vége van.

Vége

Petró János

SZEGEDI EGYETEM

A Szegedi Tudományegyetem kéthetilapja
Főszerkesztő: Dlusztus Imre.

Szerkesztőség: Bóka Gábor, Csécsi László, Hauptmann Tamás, Kelemen Zoltán Gergely, Nagy László, Nyilas Gergely, Petró János, Tóth Péter Zoltán, Tóth-Szenesi Attila.
Szerkesztőségi titkár: Horváth Gréta.

Szerkesztőség: 6722 Szeged, Gyertyámos u. 13.
Telefon: (62) 547 - 595. Fax: (62) 547 - 596.
E-mail: szegyszerk@vnet.hu.
Együttműködő partnereink: az Invitel Rt. és a Pannon GSM.

Kiadja a Szegedi Tudományegyetem.
Felelős kiadó: Szabó Gábor rektor.
6720 Szeged, Dugonics tér 13.

ISSN 0230-791X

Tipográfia: H-moll, Budapest.
Tördelés: Kelemen Zoltán Gergely.

Nyomda: Lapcom Kft. nyomdája, Szeged.
Terjeszti a Studio X Bt., Szeged.